

**TİRYANDA NAHİYESİ ÇENGELE KARYESİNDE
(TORBALI - ORMANKÖY)
1321 (MİLADİ 1905) YILI OSMANLI NÜFUS SAYIMI**

Necat ÇETİN*

Özet

Çengele (Ormanköy) günümüzde Torbalı ilçesine 21 km. uzaklıktadır. 1530 yılı Osmanlı kayıtlarında adı geçen köylerden olan Çengele Karyesi, 1321 (Miladi 1905) tarihinde yapılan son Osmanlı nüfus sayımında Tiryanda Nahiyesine idari olarak bağlı görünmektedir. Sayımda toplam 44 nüfus hanesinde 117 erkek, 118'i kadın olmak üzere toplam 235 kişinin sayım kaydı yapılmıştır. Kaydı yapılan her kişiye bir nüfus tezkiresi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nüfus sayımı, Demografi, Torbalı, Ormanköy, Çengele.

**THE OTTOMAN CENSUS IN THE SUBDISTRICT OF
TİRYANDA - ÇENGELE VILLAGE IN 1905 (1321 IN ISLAMIC CALENDAR)**

Abstract

Çengele (Ormanköy) is 21 km. away from the district of Torbalı. Çengele Village was mentioned in the Ottoman archives as one of the administrative units in the subdistrict of Tiryanda in the last Ottoman census of 1321 (1905 in the Gregorian Calendar). In that census, in 44 houses totally 235 people were recorded, including 117 men and 118 women. Each person recorded in the census was given a certificate of birth.

Key Words: Census, Demography, Torbalı, Ormanköy, Çengele.

* Yöre Tarih-Halkiyat Araştırmacısı, Uzman Tarih Öğretmeni, Torbalı/İzmir.
(cecin.necat@gmail.com)

Giriş

Araştırma yöntemi: Torbalı ilçesinde, yerel tarih araştırmaları yapmak için 2004 yılında Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü'nden izin alınmış, Torbalı Nüfus Müdürlüğü memurları gözetiminde arşivde bulunan ve titizlikle korunan atık defterlerin birebir olarak Osmanlıcadan Latin harflerine çevirisi tarafımca yapılmıştır.

Osmanlı Devleti'nde Genel Nüfus Sayımları ve R.1320-21 (M.1904-5) Sayımı Hakkında Kısa Genel Bilgi: Osmanlı Devleti'nde 1831 yılında yapılan genel nüfus sayımında sadece erkekler yazılmış¹, 1844 yılı sayımı ülkedeki bütün nüfusu kapsamıştır. Bu sayımda Çengele Karyesi'nde toplam erkek nüfus 53; Genç 21; Çocuk 23; Yaşlı 8; Askerlik mükellefi 1; toplam hane sayısı ise 17 olarak tespit edilmiştir².

1265 yılında yayınlanan "Sicil-i Nüfus Nizamnamesi" ile her kazada bir nüfus komitesi kurulmuştur. Nizamnameye göre sayımda bir heyet görevlidir. Heyeti bir nüfus memuru, bir papaz, bir haham görevlisi, bir subay ve belediye meclisinden ve kaza idare meclisinden birer üye oluşturmaktadır. Böylece nüfus müdürlükleri kurulmuş, sayımı yapılanlara da birer nüfus tezkiresi verilmiştir. 1265 yılında başlayan yeni sayım 1889 yılında bitirilmiştir. Ancak istatistiği 1897'de yayınlanabilmiştir. En son en esaslı ve kapsamlı yazım ise 1287 yılında başlanan ancak 1906 yılında bitirilen yazımdır. Bu yazım kayıtları şu an Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının nüfus kayıt işlemlerinde dayanak olarak esas teşkil etmektedir.

Bu sayım Torbalı Bölgesi için en son yersel/yerel nüfus sayım olma özelliğini taşımaktadır. Ancak diğerlerinden farklı olarak, her idari birimin nüfusu genişliğine göre defterlere yazıldığı, devletin sınırları içindeki tüm bireylerin kayda alındığı, sayımı yapılan her vatandaşa nüfus tezkeresi hazırlandığı, her idari birimdeki her haneye ayrı hane numarası verildiği, en esaslı sayımdır.³ Ancak etnik azınlık olanlar, (örneğin Rum, Ermeni gibi) Osmanlı tebaalığını kabul etmeyenler bu sayımda deftere yazılmamıştır. Bölgemizde de bu sayım R.1320 (1904) yılında başlanmış⁴ ve R.1321 (1905) yılında tamamlanmıştır. Sayımda idari birimdeki nüfus hanesine göre iki-üç veya dört köyün sayımı yapılmıştır.⁵ Sayımın yapıldığı tarihte Torbalı Nahiyesi

1 1831 yılı sayımında bugünü Torbalı ilçesi İzmir'e bağlı Kızılhisar ve Tiryanda/Deryanda nahiyelerinden oluşmaktadır. Tahmini nüfus (yerli, Yörük, Kıpti, Rum) toplam 11.136 kişidir. Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı-1831*, T.C. Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü yay., Ankara, 1943, çşt. syf. 15,134-136, 138,140,207.

2 Bkz.: Deryande [Torbalı] Nahiyesi köylerinin hane sayılarını ve yaş dilimlerine göre erkek nüfuslarını gösteren defter kayıtları. BOA, ML.CRD.d, 821, s.5.

3 Bu konuda bkz.: Kemal Karpat, *Osmanlı Nüfusu (1830-1914)*, İstanbul, 2003, Osmanlı devletindeki nüfus sayımları hakkında bkz.: Nejdet Bilgi, "Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımı Hakkında", *Türk Yurdu*, C.19-20, Aralık 1999 Ocak, s.s.117-124.

4 1320 sayımına ait tek defter Meşhet köyüne (Şehitler) aittir. Sayım tarihi 19 - 20 Aralık 1320.

5 Birkaç örnek, C.1 Torbalı Nahiyesi (merkez), s.1-102 arası Hane:1-105, Yazım tarihi:16-17-18 Şubat 1321. C.2 Tepe Karyesi Ertuğrul Mahallesi, sayfa:1-65 arası Hane: 1-63 Yazım tarihi:

merkezde (bugünkü Torbalı Mahallesi) idari birim olarak üç mahalle (Orta, Aşağı/İstasyon ya da Rum ve Yukarı Mahalle), 43 köy ve bu köylere bağlı üç mahalle (Tepe/Ertuğrul, Sepetçiler/Mecidiye, Meşhet/Bulgar) olmak üzere toplam 46 idari birim bulunmaktadır. Tüm Torbalı'da 2.265 nüfus hanesinde toplam 11.459 kişinin sayımı yapılmıştır⁶.

1320/1 Tarihli Osmanlı Nüfus Yazım (Tahrir) Defterleri: Esas nüfus defterinin sayfasının sağ yüzünde haneye daha önceki sayımda verilmiş olan hane numarası "der kenar" olarak, aynı sıraya 1321 sayımında verilen hane numarası, sonra hane reisinin lakabı, şöhreti ve adı yazılmıştır. Hane reisinin yaptığı iş (sifat ve sanatı), anne ve baba adı, doğum yeri ve yılı gibi bugün bilinen klasik bilgiler yazılmıştır. Sayfanın diğer yüzünde ise bireyle ilgili malumat (açıklamalar) bulunmaktadır. O kişinin ölüm, evlenme, nakil bilgileri, birey yetişkin ve erkek ise boy, ten rengi ve göz rengi belirtilmiştir. Eğer gözle görünen bir sakatlığı ve işareti (Alamet-i farika) varsa ayrıca belirtilmiştir. Evli olanlara "zevcesi vardır", dul olanlara ise "zevcesi yoktur" ibaresi düşülmüştür. Hane reisinden sonra genellikle erkek kardeş, önce erkek çocuklar, sonra kız çocuklar, takiben eş veya eşler, en sona ise varsa anne, yoksa eşler yazılmıştır. Sayımı yapılan her kişiye defterdeki aynı bilgilerin yazıldığı sayım memuru tarafından bu sayımda da bir nüfus tezkeresi⁷ (kâğıdı) verilmiştir.

Defterler genellikle 50x75 cm. boyutlarındadır. Sayfa yaprakları bayağı yıpranmış haldedir. Birçok sayfası dağılmış veya yırtılmış durumdadır. Kayıtlar çok düzgün, rika ile yazılmıştır. Defterlerin ilk sayfasında "İşbu defter 298 sayfadan ibaret olduğu tasdik olunur. Fi 10 Mart 1290" ibaresi vardır. Söz konusu 1321 yazım defteri 1978 yılında yenileme yapılmasına kadar kullanılmıştır. 1978 yılında yapılan defter yenilenmesinde hane bilgileri, yeni defterlere Latin harfleri ile aktarımı yapılmıştır. Ancak 1321 yazımında her haneye verilen hane numaraları bazı aile kayıtlarının yenilenmemesi üzerine değişmiştir.

Sayımda bulunan idari birimler: Ahmetli,⁸ Arapçı,⁹ Arıtış,¹⁰ Arslanlar,

1-2 Mayıs 1321. Yalnız Arslanlar Karyesi sayfa: 117-222 Hane: 1-110, Yazım tarihi: 19-20-21 Nisan 1321. C.3 Yoğurtçular Karyesi Sayfa: 5-15 arası Hane: 5-29 Yazım tarihi: 29 Mayıs 1321, Çapak Karyesi sayfa: 22-85 Hane: 1-106 Yazım:23.24.25.26 Temmuz 1321, Çorlu Karyesi sayfa: 99-108 Hane: 1-14, yazım:27/28 Mayıs 1321. Kayas Karyesi sayfa:116 hane:1 Yazım:28 Mayıs 1321. Tiryanda Karyesi sayfa: 125 Hane: 1 Yazım: 20 Mayıs 1321... gibi

6 Aynı yılda Aydın vilayetinde toplam yayınlamış nüfus 1. 313 .011 düzeltilmiş nüfus 595 .308 idi. Bkz.: Justin McCarthy, *Müslümanlar ve Azınlıklar*, Çev.:Bilge Umar, İstanbul, 1998, s.12, Tablo 2.3 Ancak diğer bir tabloda (Tablo 2.7) Aydın vilayeti nüfusunu 1 597 710 olarak vermektedir. Arada 2.402 fark vardır. (s.17). Ekteki tablolara bakınız.

7 Ekteki Aydın Vilayeti İzmir Sancağı Torbalı Kazası Çengele Karyesinden R.1261 doğumlu Demirci oğlu Kara Mehmet validesi Ayşe'ye ait nüfus tezkeresine bakınız.

8 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, Sayım Tarihi: 16-17-18 Şubat 1321, nüfus hane sayısı: 37, toplam nüfus sayısı:159, hane nüfus ortalaması:4,29.

9 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, Sayım Tarihi: 11 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı: 39, toplam nüfus sayısı: 160, hane nüfus ortalaması:4,10. Bugünkü adı: Pamukyazı. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.

10 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.11, sayım tarihi:24 Nisan 1321, nüfus hane sayısı:14, toplam nüfus sayısı:73, hane nüfus ortalaması: 5,21. İdari birim

¹¹ Ayrancılar, ¹² Belenbaşı, ¹³ Bozköy, ¹⁴ Cumalı, ¹⁵ Çakallar, ¹⁶ Çakırbeyli, ¹⁷ Çapak, ¹⁸ Çaybaşı¹⁹, Sepetçiler²⁰, Sepetçiler Mecidiye Mahallesi²¹, Çorlu²², Dağkızılca²³,

olarak bugün ortadan kalkmıştır. Kayıtlar Çakallar (Çamlıca) Köyü nüfus esas defterine eklenmiştir. (Hane: 48-64).

- 11 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.2, sayım tarihi:19-20-21 Nisan 1321, nüfus hane sayısı:110, toplam nüfus sayısı:404, hane nüfus ortalaması: 3,67.
- 12 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.9, sayım tarihi:24 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:19, toplam nüfus sayısı:121, hane nüfus ortalaması:6,36. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 13 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, Sayım Tarihi: 11 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı: 39, toplam nüfus sayısı: 160, hane nüfus ortalaması:4,10. Bugünkü adı: Pamukyazı. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 14 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.11, sayım tarihi:17 Haziran 1321, nüfus hane sayısı:30, toplam nüfus sayısı:168, hane nüfus ortalaması:5,6.
- 15 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.16, sayım tarihi:7-8 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:49, toplam nüfus sayısı:268, hane nüfus ortalaması:5,46. 1933 yılında idari birim olarak Kemalpaşa ilçesine bağlanmıştır. Bkz.: BCA, Tarih: 30.5.1933 Sayı: 9603 Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 78.16.17.
- 16 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, Sayım Tarihi: 11 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı: 39, toplam nüfus sayısı: 160, hane nüfus ortalaması:4,10. Bugünkü adı: Pamukyazı. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 17 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, Sayım Tarihi: 11 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı: 39, toplam nüfus sayısı: 160, hane nüfus ortalaması:4,10. Bugünkü adı: Pamukyazı. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 18 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, Sayım Tarihi: 11 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı: 39, toplam nüfus sayısı: 160, hane nüfus ortalaması:4,10. Bugünkü adı: Pamukyazı. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 19 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.5, sayım tarihi:4-5-6 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:103, toplam nüfus sayısı:431, hane nüfus ortalaması:4,18. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır. İdari birim olarak ortadan kalkan ve tek idari birimde birleştirilen Sepetçiler Köyü (Hane: 309-349) ve Sepetçiler Mecidiye Mahallesi (Hane: 270- 349) köy esas nüfus defterine eklenmiştir.
- 20 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.5, sayım tarihi:8 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:27, toplam nüfus sayısı:146, hane nüfus ortalaması:5,4. İdari birim olarak ortadan kaldırılarak Çaybaşı esas nüfus defterine (Hane:309 - 351) eklenmiştir. En son kayıt yılı: 1933.
- 21 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.5, sayım tarihi:7 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:26, toplam nüfus sayısı:101, hane nüfus ortalaması:4,18. İdari birim olarak ortadan kaldırılarak Çaybaşı esas nüfus defterine (Hane:270 - 349) eklenmiştir. En son kayıt yılı: 1934.
- 22 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.3, sayım tarihi:27-28 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:14, toplam nüfus sayısı:114, hane nüfus ortalaması:8,35. İdari birim olarak ortadan kaldırılarak Hortuna (Yazıbaşı) esas nüfus defterine (Hane:273-286) eklenmiştir. En son kayıt yılı: 1321. Yunan işgali sırasında Yunan askerinin köye baskını sonrası halk etraftaki çeşitli köylere dağılmıştır.
- 23 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.12, sayım tarihi:24 Haziran 1321, nüfus hane sayısı:102, toplam nüfus sayısı:550, hane nüfus ortalaması:5,39. Torbalı ilçesinin tek nahiyesidir.

Dağtekk²⁴, Demirci²⁵, Dere²⁶, Dirmil²⁷, Doğancılar²⁸, Döğerlik²⁹, Eyerci³⁰, Fetrek³¹, Gökyaka Teke³², Helvacı³³, Karacağa³⁴, Kırıklar³⁵, Karakızlar³⁶, Karakuyu³⁷,

- 24 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.14, sayım tarihi:25-26 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:26, toplam nüfus sayısı:161, hane nüfus ortalaması:6.19.
- 25 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.17, sayım tarihi:30-31 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:67, toplam nüfus sayısı:338, hane nüfus ortalaması:5.04.
- 26 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.12, sayım tarihi:4-5-6-7 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:68, toplam nüfus sayısı:362, hane nüfus ortalaması:5,32. 1933 yılında idari birim olarak Kemalpaşa ilçesine bağlanmıştır. Bkz.: BCA Tarih: 30/5/1933 Sayı: 9603 Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 78.16.17.
- 27 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.11, sayım tarihi:17 - 18 -19 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:65, toplam nüfus sayısı:349, hane nüfus ortalaması:5.36. Bu günkü adı: Korucuk. Köyle ilgili bir araştırma. Necat Çetin, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Korucuk (Dirmil) Köyü Araştırması", Büyük Torbalı Gazetesi, 14-15 Temmuz 2006.
- 28 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.13, sayım tarihi:19 -20 Eylül 1321, nüfus hane sayısı:36, toplam nüfus sayısı:189, hane nüfus ortalaması:5,25. Bugün idari birim olarak Buca ilçesine bağlanmıştır.
- 29 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.11, sayım tarihi:22 Nisan 1321, nüfus hane sayısı:23, toplam nüfus sayısı:119, hane nüfus ortalaması:5,17.
- 30 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, sayım tarihi:10 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:54, toplam nüfus sayısı:242, hane nüfus ortalaması:4.48. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 31 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.12, sayım tarihi:21-22-23 Haziran 1321, nüfus hane sayısı:93, toplam nüfus sayısı:461, hane nüfus ortalaması: 4.94. 1933 yılında idari birim olarak Kemalpaşa ilçesine bağlanmıştır. Bakınız: BCA, Tarih: 30/5/1933 Sayı: 9603 Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 78.16.17.
- 32 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.12, sayım tarihi:6- 7 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:39, toplam nüfus sayısı:227, hane nüfus ortalaması:5,82. 1933 yılında idari birim olarak Kemalpaşa ilçesine bağlanmıştır. Bkz.: BCA, Tarih: 30/5/1933 Sayı: 9603 Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 78.16.17.
- 33 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.4, sayım tarihi:15-16 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:46, toplam nüfus sayısı:270, hane nüfus ortalaması:5.87.
- 34 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.17, sayım tarihi:3-4-5-6 Haziran 1321, nüfus hane sayısı:48, toplam nüfus sayısı:216, hane nüfus ortalaması:4,5. 1954 yılında idari birim olarak Buca ilçesine bağlanmıştır. Bkz.: BCA, Tarih: 28/12/1954 Sayı: 27394 Dosya: Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 248.42..1.
- 35 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.13, sayım tarihi:12 Haziran 1321, nüfus hane sayısı:46, toplam nüfus sayısı:226, hane nüfus ortalaması:4.91. 1937 yılında idari birim olarak Buca ilçesine bağlanmıştır. Bkz.: BCA, Tarih: 05.05.1937, Sayı:12976, Fon Kodu: 30.11.1.0, Yer No: 112.11.7.
- 36 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.16, sayım tarihi:11 -12 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:84, toplam nüfus sayısı:431, hane nüfus ortalaması:5.13.
- 37 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.8, sayım tarihi:19 - 20 -21 -22 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:103, toplam nüfus sayısı:614, hane nüfus ortalaması:5,96. Bugün merkeze bağlı mahalle konumundadır.

Kayas³⁸, Karaot³⁹, Kuşçuburnu⁴⁰, Çengele⁴¹, Hamidiye⁴², Saibler⁴³, Senek/Sinek⁴⁴, Meşhet⁴⁵, Meşhet Bulgar Mahallesi⁴⁶, Tepe⁴⁷, Tepe Ertuğrul Mahallesi⁴⁸, Torbalı Nahiye Merkezi⁴⁹, Tiryanda⁵⁰, Hortuna⁵¹, Yeni⁵², Yoğurtçular⁵³ dır.

-
- 38 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.9, sayım tarihi:28 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:1 toplam nüfus sayısı:1, hane nüfus ortalaması:1. Bu günkü adı: Pancar. Merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 39 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.15, sayım tarihi:9 -10 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:39, toplam nüfus sayısı:210, hane nüfus ortalaması:5.38.
- 40 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.9, sayım tarihi:24 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:17, toplam nüfus sayısı:88, hane nüfus ortalaması: 5,86. Bugünkü adı: Kuşçuburun. Merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 41 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.16, sayım tarihi:13 -14 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:44, toplam nüfus sayısı:236, hane nüfus ortalaması:5.36. Bu günkü adı: Ormanköy.
- 42 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.7, sayım tarihi:15-16 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:52, toplam nüfus sayısı:214, hane nüfus ortalaması:5.09. Bu günkü adı: Özbey. Merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 43 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.11, sayım tarihi:21 Haziran 1321, nüfus hane sayısı:14, toplam nüfus sayısı:117, hane nüfus ortalaması:8.35.
- 44 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.12, sayım tarihi:8-9 Temmuz 1321, nüfus hane sayısı:43, toplam nüfus sayısı:219, hane nüfus ortalaması:5,09. Bu günkü adı: Yeşilköy. 1933 yılında idari birim olarak Kemalpaşa ilçesine bağlanmıştır. Bkz.: BCA, Tarih: 30/5/1933 Sayı: 9603 Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 78.16.17.
- 45 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.6, sayım tarihi:19-20 Aralık 1320, nüfus hane sayısı:46, toplam nüfus sayısı:164, hane nüfus ortalaması:3,56. Bu günkü adı: Şehitler. Merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 46 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.6, sayım tarihi: nüfus hane sayısı: 21, toplam nüfus sayısı:94, hane nüfus ortalaması:3.85. Bu gün idari birim olarak ortadan kalkmıştır. En son kayıt tarihi: 1332. Toplam hane sayısı:28. Meşhet (Şehitler) Köyü nüfus esas defteri içersindedir. Yenilemeye alınmamıştır.
- 47 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.1, sayım tarihi:27-28-29 Nisan 321, nüfus hane sayısı:63, toplam nüfus sayısı:208, hane nüfus ortalaması: 4.44. Bu gün merkez mahalle konumundadır
- 48 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.2, sayım tarihi:1-2 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:59, toplam nüfus sayısı:250, hane nüfus ortalaması:4.23. 1329 yılından itibaren bağımsız mahalle idari birimdir. Bu gün merkez mahalle konumundadır
- 49 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.1, sayım tarihi:16-17-18 Şubat 1321, nüfus hane sayısı:105, toplam nüfus sayısı:444, hane nüfus ortalaması:4,22.
- 50 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv cilt no:3, sayım tarihi:20 Mayıs 1320, nüfus hane sayısı:1, toplam nüfus sayısı:1, hane nüfus ortalaması:1. İdari birim olarak ortadan kalkmıştır.
- 51 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv cilt no:4, sayım tarihi:20-21-22-23 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:102, toplam nüfus sayısı:517, hane nüfus ortalaması: 5.06. Bu günkü adı: Yazıbaşı. Merkeze bağlı mahalle konumundadır.
- 52 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.8, sayım tarihi:14 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:28, toplam nüfus sayısı:130, hane nüfus ortalaması:4,64.
- 53 Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivi atik nüfus esas defteri arşiv C.3, sayım tarihi:29 Mayıs 1321, nüfus hane sayısı:29, toplam nüfus sayısı:144, hane nüfus ortalaması:4,96.

ATİK NÜFUS ESAS DEFTERLERİNİN ARŞİV TASNİFİ

Cilt No	Yazılı idari birim/birimler
1	Tepeköy, Torbalı nahiye merkezi
2	Arsılanlar, Tepe Ertuğrul Mahallesi
3	Çapak, Çorlu, Tiryanda, Yoğurtçular
4	Hortuna, Helvacı
5	Çaybaşı, Sepetçiler, Sepetçiler Mecidiye Mahallesi
6	Meşhet, Meşhet Bulgar Mahallesi
7	Ahmetli, Arapçı, Eyerci, Hamidiye
8	Çakırbeyli, Karakuyu, Yeni
9	Ayrancılar, Belenbaşı, Kayas, Kuşçuburnu
11	Arıtışı, Bozköy, Dirmil, Döğerlik, Saibler
12	Dağkızılca, Dere, Fetrek, Gökyaka Teke, Senek
13	Bozköy, Doğancılar, Kırıklar
14	Dağtekk
15	Karaot
16	Cumalı, Çakallar, Karakızlar, Çengele,
17	Demirci, Karacaagaç

R.1320/21'de (M. 1904/5) Yerel Ekonomik Faaliyetler Açısından Sanat ve Sıfat Kayıtları: Defterlerde kaydı bulunan 2.265 hanenin 2.177'sinin hane reisi erkek olup bunların 1.999 tanesinin (%96.11) ekonomik faaliyet olarak yaptıkları iş yani sanat ve sıfatı belirtilmiştir. Bunlar rençperlik (% 81.19), amele (%4,95), çoban (%1,90), deveci (%1,70), çiftçi (%1,60), mesender, kömürücü, bağcı (%0,60), demirci, nalband (%0,40) ve diğerleridir. Hane reisi 88 kadının sanat ve sıfatı açısından hiç birinde durumu belirtilmemiştir. Toplam 288 hanenin (%13.31) sanat ve sıfatı da belirtilmemiştir. Aynı dönemde aynı idari birimde ikamet eden defter kayıtlarında gayrimüslimlerin (Meşhet Bulgar Mahallesi hariç⁵⁴) kaydı bulunmamaktadır. Kayıtlara göre en fazla ekonomik faaliyet tarım kesimindedir. Tarımsal faaliyetin en fazla olduğu sanat ise rençperliktir. 1999 haneden 1623'ü (%81.19) ekonomik faaliyet olarak rençperlik yapmaktadır.

Kısa Tarihçe: Bugün Torbalı ilçe merkezine 21 km. uzaklıkta bulunan Ormanköy'ün tarihi ile ilgili elimizde şu an için belge bulunmamasına rağmen adı ile ilgili sözlü anlatımlara dayanarak bilinen ilk adı "Cenkile"dir. Cenk sözlük anlamı ile "savaş/harp" anlamındadır. Zamanla halk arasında daha kolay söylendiği için "Çengele"ye dönüşmüştür. Ancak son araştırmalarda köyün asıl adının 24 oğuz boyundan biri olan "Yıva"⁵⁵ boyunun "Dirmilli" grubunun

54 Gayrimüslimlerin kaydının tutulduğu defterlere "Anasır defterleri" de denmektedir.

55 Yıva boyu hakkında bkz.: Faruk Sümer, Oğuzlar (Türkmenler), Tarihleri, Boy Teşkilatı,

“Teke Türkmenleri” taifesinin “Çengellü” cemaatinden olduğu ortaya çıkmıştır⁵⁶. Çengellü cemaati ile ilgili arşiv kaynakları aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere şu şekildedir.

CEMAAT	TAİFE	GRUP	BOY	S	Hane	Mücerred	SANCAK	KAYNAK
Çengellü Cemaati	Teke Türkmenleri	Dermil	Yıva	T	51	16	Aydın S.	BOA, TD, nr. 414, s. 9-10, Kanunî Devri
Çengellü Cemaati	Teke Türkmenleri	Dermil Cemaati	Yıva	T	48	12	Aydın S. Ayasuluk Kaz.	BOA, TD, nr. 176, s. 149-150, sene 939 (1532-33)
Çengellü Cemaati	Teke Türkmenleri	Karaca koyunlu Cemaati	Yıva	T	57	18	Aydın S. Ayasuluk Kaz.	BOA, TD, nr. 270, s. 10-11, sene 957 (1550-51)

Tablonun incelemesinden anlaşılacağı üzere Çengellü cemaati Kanunî devrinden itibaren Aydın Sancağı'ndadır. 1532/33 yılında ise Aydın Sancağı Ayasuluk (Selçuk) kazası bölgesindedir. Sadece cemaatin bir bölümü Sivas Kazasındadır. Çengellü cemaati 1550/51 yılında ise tapu tahrir kayıtlarına göre yine Ayasuluk Kazası bölgesindedir. Kaldı ki Dermil/Dirmil (Şu anki adı Korucuk) Köyü ile arasında 4 km.lik bir yakınlık bulunmaktadır.

Çengele Köyü Torbalı'nın en eski köylerinden biridir. Çünkü 1530 tarihli Kanunî Sultan Süleyman dönemine denk gelen 116 Numaralı Anadolu Vilayeti Muhasebe defterinde⁵⁷ Çapak⁵⁸, Akça Meşhed (Torbalı-Şehitler Mahallesi)⁵⁹, Yaylayaka (dağlımış)⁶⁰, Dirmilli (Torbalı/Korucuk)⁶¹, Bozköy⁶², Gugur (dağlımış)⁶³ gibi adı yazılı olan köylerimizdendir. Bu dönemde idari birim olarak bazısı Ayasuluk Kadılığına yani Selçuk ilçesine, bazısı ise Tire'ye bağlıdır. Kayda göre Çengele köyünde Hane: 23, Mücerred⁶⁴: 5 İmam: 1 Hasıl (vergi geliri): 4500 (Akçe)'dir.

Destanları, Ana Yayınları, İlavelerle 3. baskı, İstanbul 1980, s.s.360-368.

56 Yusuf Halaçoğlu, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, Ankara, TTK, C.2, s.526. Cevdet Türkay, *Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak Aşiret ve Cemaatler*, İşaret Yayınları, İstanbul, 2005, s.659.

57 ⁵⁷ 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri Hicri-937/ Miladi 1530", Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi daire Başkanlığının Yayın no: 27 Defter-i Hakani Dizisi:II Ankara 1995, s.412, Necat Çetin, "1530 Yılı Anadolu Muhasebe Defterine Göre Torbalı Çukurundaki Köyler", Büyük Torbalı, 14 Mart 2009 Cumartesi, s.5.

58 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet... a.g.e., s.389-413. Hane: 16 Hasıl 5032.

59 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet... a.g.e., s.373-377. Hane: 46 Mürecet:18 Hatip: 1 Hasıl: 10500.

60 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet... a.g.e., s.415. Hane: 12 Mücerred: 8 Hasıl: 5000.

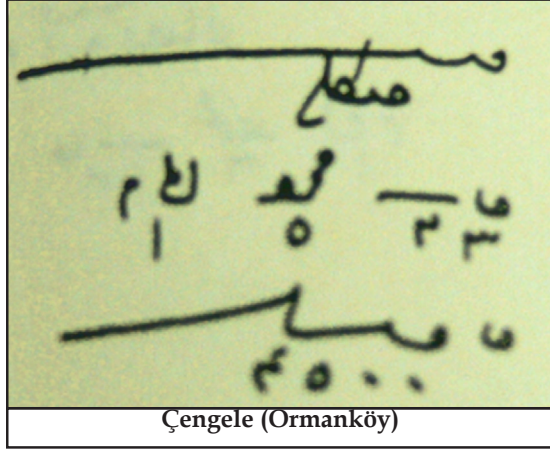
61 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet... a.g.e., Hane: 15 Mücerred: 5 Hasıl: 13146 . "Haftada bazar vardır" kaydı düşülmüş.

62 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet... Hane: 48 Mücerred: 16 Sipahi neferi: 4 Hasıl 7993 akçe.

63 166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet... a.g.e. s.421.

64 Bekar, vergi yükümlüsü olmayan erkek.

19. yüzyılda önce Tiryanda Nahiyesine (Ayrancılar), daha sonra Dağkızılca nahiyesine, Torbalı'nın nahiye olması ile de Torbalı'ya bağlanmıştır. Köy, Bozköy, Dirmil(Korucuk), Helvacı gibi yerleşim alanını değiştiren köylerdendir. Söylenceye göre daha önce köy yerleşimi bugün köyün bulunduğu sırta yaklaşık 1,5 km. uzaklıkta bulunan "Seçiköy" denilen yerdedir. Halen bu mevkide eski köy yıkıntısından kalan ev temellerine

Çengele (Ormanköy)

rastlanılmaktadır⁶⁵. Söylenceye göre eşek arısından dolayı yerleşim yerini değiştirmek istemiştir. Bu tip yani eşek arısından dolayı dağılan köylere bölgede çok sık rastlamaktayız. Örneğin, Bozköy, Çapak yakınlarında dağılan Kuşçu köyü gibi... Köy Seçiköy mevkiinde iken doğusunda bulunan bugün "Kirse" mevki olarak adlandırılan yerde ayrı bir Hıristiyan yerleşimi tespit edilmiştir. Çünkü Kilise mevkiinde küçük bir kilise (şapel) yıkıntısı bulunmaktadır⁶⁶. Bu bölgede de eski ev temellerine sık sık rastlanılmaktadır. İlginç olan her iki yerleşimin "Koca Mezarlık" denilen eski köy mezarlığını ortak kullanmalarıdır. Çünkü mezarlığın yarısı Müslüman, diğer yarısı ise gayrimüslim (Hıristiyan) mezarlığıdır. Her ne kadar bugün bu mezarlık dağıtılıp zeytin tarlası haline getirilse de (Muhtar Mehmet Ali Öner zamanında) hala kenarlarda kırık lahit parçalarına rastlanmaktadır. Yaşlıların anlatımına göre bugün köy yerleşiminin bulunduğu yerde bir başka aşiret varmış. Aşiret, Seçiköy'den ayrılan köylünün buraya yerleşmesine izin vermeyince köylü ile aşiret arasında çarpışma olmuş. Aşiret yenilmiş ve köylü burayı cenk ile aldıkları için "Cenkile" adını vermişler. İlk yerleşimden olan gayrimüslimlerin bu bölgeyi ne zaman terk ettikleri konusunda şuan için bilgimiz yok. Ancak köyün en yaşlı kişisi olan Sayın Mehmet Alkan'ın ifade ettiğine göre, şuan köyün bulunduğu yerdeki bazı evlerin yerli Rumlardan kalma olduğunu, bunu büyüklerinden duyduğunu söylemektedir⁶⁷. Yerli Rumlardan geriye sadece iki mevki adı kalmıştır: Kirse ve Gâvur Damu. Çengele ismi o yöre halkı arasında halen geçerlidir. Eski nüfus ve tapu kayıtları da böyledir. 1307 (1891) yılı İzmir vilayeti salnamesine göre Çengele Karyesi Nüfus:197 Emakin:25'tir⁶⁸. Bölge ilk çağlardan beri insanların yerleşimine açık

65 Bu mevkideki tarlaya "Mahmutların bağı" da denmektedir. Mahmutlar köyde bir aile lakabıdır. Aile "Uzadioğlu" soyadını almış, ancak başka idari birime naklen gitmiştir.

66 Kilisede bulunan bir mezartaşı kitabesinin 5. yüzyıldan olduğunu öğrendik.

67 1922 doğumlu Mehmet Alkan ile yapılan görüşme (2003 yılı). Mehmet Alkan 2010 yılında vefat etmiştir.

68 -Sadiye Tutsak, T.29 Mali 1307 (1891 miladi) Yılı Aydın Vilayet Salnamesi, C.2, 1988, Ege Üniversitesi Edebiyat Fak. Tarih Bölümü Bitirme Tezi, XXX+375, Necmi Ülker, Köylerin

bir yerdir. Bunu definecilerin bölgede daha önce yaptıkları kaçak kazılardan ve bulunan mezarlardan anlıyoruz. 1961 yılından sonra pek çok köyün adı da devlet tarafından değiştirildiği için bu köyün adı da değiştirilmek istenmiştir. Köylülerin, köyün su kaynağı olan pınara izafeten ismin “Pınarbaşı” olarak verilmesi isteğine rağmen, etrafının çam ormanlarıyla çevrili olmasından dolayı “Ormanköy” adı verilmiştir. Bu isim daha yeni yeni benimsenmeye başlamıştır. Eskiler halen Çengele ismini kullanmaktadır. Köyün tüm kapladığı alan 11.788 km² dir.

13.07.1321 Tarihli Çengele (Ormanköy) Köyü Osmanlı Nüfus Sayım Defterinin İncelenmesi: Bugün idari teşkilat olarak Torbalı ilçesine bağlı köy olan Çengele Rumi 1321 tarihli son Osmanlı Nüfus sayım defteri Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivinde atık defter No: 16 cilt numarası ile bulunmaktadır. Defterin boyutu 50 X 70 cm. ebadındadır. Osmanlıca metnin tarafımca Latin harflerine çevirisi yapılmıştır. Söz konusu defter 1976 yılına kadar işlem görmüştür. 1976 yılından sonra kurulan bir komisyonla defteri tümünden Latin harflerine aktarılmıştır. Aktarma sırasında lakaplar yazılmamış sadece kişilerin isimleri deftere aktarılmıştır. Aynı defterde sayfa 1-53 arası “Cumalı⁶⁹”, sayfa 75-164 arası “Karakızlar⁷⁰” köyüne ait sayım kaydı bulunmaktadır. İlk sayfada “İşbu defter 209 sahifeden ibaret olduğu tarafımca mahkeme mührü ile tasdik olundu. Fi 1-10-1290 Asliye Hukuk Hâkimi Şükrü” notu ve altında mühür ve imza bulunmaktadır. Köy kaydının bulunduğu 205 numaralı sayfasının başında “Tiryanda Nahiyesi Çengele Karyesi” ibaresi bulunmaktadır. Bu defterdeki kayda göre son Osman nüfus sayımı 13.07.1321 yani 26 Temmuz 1905 Çarşamba günü başlamış, aynı gün 1 ile 22. haneler, diğer 23 ile 44. hanelerin sayımı ise 14.07.1321 günü (27 Temmuz 1905 Perşembe) yapılarak tamamlanmıştır.

Köy sayım kaydı defterde 205. sayfadan itibaren başlamakta, 247. sayfada bitmektedir. Deftere önce her nüfus hanesine bir hane numarası verilmiştir. Hanenin ilk sırasına hane reisinin bilgileri yazılmıştır. Hane reisinin isim ve şöhreti, baba adı, anne adı, doğum yeri, doğum tarihi, medeni hali (Evli olanlara “Zevcesi vardır”, dul olanlara ise “Zevcesi yoktur” ibaresi düşülmüştür), cinsiyeti ve soyadı yazılıdır. İkinci ve diğer sıralarda ise genellikle hane reisinin erkek kardeş, erkek çocuklar, takriben eş veya eşler var ise annesi ve kızlarıyla ilgili bilgiler vardır. Aile kütük defterinin karşı sayfasında ise o kişi ile ilgili doğum, ölüm, evlenme ve yer değiştirme ile ilgili bilgiler bulunmaktadır.

nüfus durumu ile ilgili en geniş bilgi bu salnamede bulunmaktadır. Bazı çevre köyleri nüfusları şöyledir; Dağtekte Karyesi Nüfus:216, Karaot Karyesi Nüfus:145, Dirmil Karyesi Nüfus:196.

69 Cumalı köyü şuan Kemalpaşa ilçesine bağlıdır. BCA, 30.05.1933 tarih ve 9603 sayılı belge. Sayım 7-8 Temmuz 1321 günü yapılmıştır. Sayımda köyde 46 hanede 268 kişi bulunmaktadır.

70 Karakızlar’da sayım 11-12 Temmuz 1321 günü yapılmış. Toplam 84 hanede 431 kişinin kaydı vardır.

Yapılan sayımda Çengele Köyü'nde toplam nüfus hane⁷¹ sayısı 44⁷²'tür. Her haneye bir nüfus hane numarası verilmiştir. Bu hane numaraları bugün kimliklerimizdeki "aile sıra" numaralarımızdır. Hane reisi olan kişinin isim ve şöhreti bölümünde tanındığı lakapları verildiği gibi bazen de sadece tanındığı şekilde isim olarak yazılmıştır. Baba ve anne isimleri yazılırken eğer yaşıyor ise direk ismi, yaşamıyor ise adının başına erkek ise "müteveffa", kadın ise "müteveffiyeye" ibaresi vardır.

Doğum yerleri Çengele sınırları içinde ise sadece "Çengele" yazılmaktadır. İlçe sınırları dışında doğanların doğum yerleri ise özellikle belirtilmektedir. Doğum yılı olarak "Rumi yıl" yazılıdır. Doğum yıllarını miladiye çevirmek için "584" ilave edilmelidir. Yaptığımız çalışmada ekteki köy nüfus defterinde de görüleceği üzere bütün veriler tablo şeklinde de verilmiştir⁷³.

Sayımda köyde bulunan 44 hanede toplam kişi sayısı 235⁷⁴'tir. Hane başına ortalama nüfus miktarı ise (toplam kişi sayısı/hane sayısı) 235/44: 5,34⁷⁵'tür. Tarihi demografi araştırmalarında genellikle hane ortalama nüfus miktarı 4 ile 5 arası olarak kabul edilmektedir. Çengele Köyü'ndeki hane başına ortalama nüfus miktarı bu rakamın üzerindedir.

Sayımla yapılan hane reislerinin ortalama yaşı 43.65'tir. Sayımda en yaşlı hane reisi, hane no 22'de kayıtlı olan Müteveffa Ali oğlu Konya 1246 doğumlu "Sinan Mustafa Dayı" dır. Sayımda 75 yaşındadır. Bugün bu aile "Keskin/Bakan" soyadını kullanmaktadır. Sayımda hanede toplam yedi kişinin kaydı bulunmaktadır. Bakan soyadlı kişiler bugün Torbalı'ya idari yönden bağlı olan Korucuk Köyünde ikamet etmektedirler. Yaşça en genç hane reisi ise Hane 20'de kayıtlı Müteveffa Halil oğlu Çengele 1301 doğumlu "Sarılar Aşiretinden Ali" dir. Sayımda 20 yaşındadır. Ailenin soyadı "Güç"tür. Hane Kapalı Kayıt konumundadır. Sayımda hanede toplam üç kişinin kaydı bulunmaktadır.

Sayımda en yaşlı kişi H.19 Sarılar aşiretinden Bekir'in ninesi olan Kavakalan⁷⁶ (Bayındır/Çınardibi Köyü) 1231(1815) doğumlu olan Zeynep Hanım'a aittir. Zeynep Hanım yazımda 90 yaşındadır.

71 Hane deyimi hakkında bkz.: Nejat Göynüç, "Hane deyimi hakkında", İ.Ü.E.F. Tarih Dergisi 32, 1979, s.s.331-348.

72 Sayımda en kalabalık 110 hane ile Arslanlar'dır. En az hane halkı ise 14 hane ile Arıtış ve Saibler'dir. Arıtış köyü cumhuriyetin ilk yıllarında (1926) dağılmıştır. Bkz.: Necat Çetin, "Torbalı'nın Dağlan Köyü: Arıtış Köyü", *Büyük Torbalı*, 11 Ağustos 2006, Cuma s.5.

73 Ekteki defterin çevirisine bakınız.

74 Sayımda nüfus bakımından en kalabalık köy 614 kişi ile Karakuyu'dur. En az olan ise 69 kişi ile bu gün Bayındır ilçesine bağlı olan Havuzbaşı köyüdür. Yapılan bir çalışmaya göre 1321 yılında Aydın vilayetinde Müslüman nüfus toplam 1 610 859 kişidir. Bkz.: Justin McCarthy, *Müslümanlar ve Azınlıklar*, Çev.:Bilge Umar, İstanbul, 1998, s.17, Tablo 2.7.

75 Hane ortalaması en yüksek köy 8,35 ile Saibler ve Çorlu Köyüdür. En düşük yer ise 3,56 ortalama ile bugün adı Şehitler olan Meşhed köyüdür. İlgili köylerin nüfus esas defterleri Torbalı Nüfus Müdürlüğü arşivindedir.

76 Köy Rumeli muhacirlerinin iskân edildiği Pomak köyüdür.

Sayımda en genç olan kişi sayısı birden fazladır. 1320 doğumlu olup sayımda bir yaşında olanlar şunlardır: Hane sıra numarası (bundan sonra sadece HSN olarak belirtilecektir) "7" Birey sıra no: (Bundan sonra sadece BSN olarak belirtilecektir) 4 Mustafa, HSN: 8 BSN:3 Aliye, HSN: 9 BSN: 5 Cemile, HSN: 10 BSN: Hatice, HSN:14 BSN:5 İbrahim, HSN:17 BSN: 5 Ayşe, HSN: 18 BSN: 5 Ayşe, HSN: 19 BSN:8 Şerife, HSN:25 BSN: 10 Ümmühan, HSN:35 BSN: 3 Abdurrahman, HSN: 37 BSN: 7 Fatma'dır. HSN 35 TÛTÛNCÛ ailesi ise Tire ilçesi Yunus Emre Mahallesi'ne nakil gitmiştir.

Hane Reislerinin Cinsiyeti: 44 hane reisinin "42"si (%95,45) erkek ve "2"si (%4,55) ise kadındır. Bu haneler şunlardır: HSN 26 "Müteveffa Hacı İbrahim oğlu Mehmet zevcesi Vesile"⁷⁷ ve HSN 40 "Müteveffa Sağ Hasan oğlu Abdullah Zevcesi Ayşe" dir. Sayımdaki Köy halkının cinsiyetine bakacak olursak 117 kişinin erkek (%49,79), 118 kişinin ise kadın (%50,21) olduğunu görürüz. En fazla erkek sayısı HSN 37 (Karagöz-Dinçsoy) 'de 6, en fazla kadın sayısı ise HSN 19 (Çetin)'da 7 kişidir.⁷⁸

Sayımdaki Kişilerin Medeni Durumları: Sayımı yapılan 235 kişiden 94 kişi (%40) evli, 122 kişi (%51,91) bekar ve 19 kişisi (%8,09) duldur. Hanelerde en fazla evli sayısı 6 kişi ile HSN 4 (Alkan), en fazla bekar ise 6 kişi ile HSN 25 (Yılmaz-Coşkun), 27 (Öner), 37 (Karagöz-Dinçsoy) ailelerinde bulunmaktadır.

Hane Reislerinin Defterde Bulunan Lakapları: Hane (Açıklama: Bundan sonra hane sadece H. olarak gösterilecektir.) 1-2-16 -41 "Sarı", H.3 "Koca Hafız oğlu", H.4-13 "Hacı", H.5-23-24-25-27-35 "Hafızoğlu", H.6 "Babucçuoğlu", H.7-8-11-43 "Cerit aşiretinden..", H.9-27 "Demircioğlu", H.10-19-20-34 "Sarılar aşiretinden..", H.12 "Koca", H.14-17-29-30-33-36 "Kabasakaloğlu", H.15 "Topaloğlu", H.18 "Trazlı aşiretinden", H.21-32 "Kocaoğlan-oğullarından", H.28 "Çallı", H.31 "Mehteri", H.37 "Kaçar", H.38 "Tosunoğlu", H.39 "Ağaoğlu", H.40 "Sağır", H.42 "Seydişehirli Çolakoğlu", H.44 "Eskici" dir.

Hane Reislerinin Yaptığı İşler (Sanat ve Sıfatları): H.7 "Hatib" (%2), H.37 "Hademe"(%2), H.17-26-40-41-42 belirtilmemiş (%12), diğer 37 hane (%84) "Rençper" olarak gösterilmiştir⁷⁹. "Çiftçi" kaydının olmaması dikkat çekmektedir. Yazımda rençperlik çiftçilikten daha ağır iş yapan, hem toprakla uğraşan, hem de hayvancılık yapan olarak algılanmıştır.

Hane Halkının Baba ve Annelerinin Sağ veya Ölü Olma Durumları: 44 hane halkından 12 tanesinin babası sağ (%10,25) diğerleri ise ölüdür. (%89,74). 44 hane halkının 48 tanesinin annesi sağ (%40,68), diğerleri ise ölüdür (%59,32), 8 hane reislerinin ölü olan anne veya babalarının isimleri yazılmamıştır⁸⁰.

77 Vesile 20.yy. başlarında Ödemiş yöresinde en ünlü zeybek Çakırcalı Mehmet'in yeğenidir. (Torunun oğlu Mehmet Alkan anlatımı.2007 yılı).

78 Daha ayrıntılı için Tablo 1'e bakınız.

79 Ekteki Tablo 4'e bakınız.

80 Ekteki Tablo 2 ve 3'e bakınız.

Hane Halkının Doğum Yerleri: Toplam 235 kişiden 193'ü (%82,12) Çengele, 7 kişi Helvacı, 3 kişi Tire, 4 kişi Kavakalan ve Gökyaka Tekke⁸¹, 2 kişi de Bayındır, Karaot ve Karakızlar, 19 kişi ise Sinek, Kadıköy, Çırpanlı, Eğerci, Osmanlar, Karaot, Çapak, Nif, Dağteke, Konya, Torbalı, Birgi, Çal, Halkapınar, Karakuyu, Seydişehir, Kızılca, Çırpı ve Cumalı doğumludur⁸². Buna göre 224 kişi idari merkez olarak köy (%95.31), 11 kişi ilçe (%4.68), 1 kişi de şehir (%0.42) doğumludur. 1905 yılı idari sınırlara baktığımızda toplam nüfusun 215 kişisi (%91,49), 20 kişisi (%8.51) ise idari merkez sınırları dışında doğmuştur⁸³.

Hane Soyadları: 44 hanenin 38 tanesinin (%86,36) soyadı defterde kayıtlıdır. 6 tanesinin (%13,64) ise soyadı defterde kayıtlı değildir. Bu haneler HSN 26-33-36-40-41-44. Bunun nedeni ise bu hanelerin kapalı kayıt olması konumunda olmasından dolayıdır. Soyadı olup da bugün kapalı kayıt konumunda olan hanelerde bulunmaktadır. Bu hanelerin erkek olarak soyu devam etmediği için soyadları kullanılmamaktadır⁸⁴.

Hane İçi Kişi Sayısı: Sayımda en kalabalık aile "H.19 "Çetin" ve H.25 "Yılmaz-Coşkun" soyadını taşıyan aile olan hanelerdir. Sayımda hanede toplam "10" kişi vardır. Sayımda hane içi kişi sayısı en az olan haneler ise "H.5-33-34 ve 41" dir. Bu hanelerde kişi sayısı "2" dir.

Hane Halkını Oluşturan Fertler: Aynı haneye kayıtlı hane halkının birbirleri ile olan yakınlığına baktığımızda genellikle hane halkının baba, anne, oğlu ve kızından oluştuğu görülmektedir. 27 hanenin 60 oğlu bulunmaktadır. Kayıtlara göre hane reisinin en fazla 4 oğlu vardır. 36 hanenin zevcesi vardır. 8 tanesinin eşi bulunmamaktadır. Birden fazla eşi olan yoktur. 25 hanenin 41 kerimesi (kızı), 1 hanenin beslemesi (evlatlığı) vardır.⁸⁵

Sayımdaki Hanelerin Şu Anda İdari Birimdeki Lakapları: Hane (Açıklama: Bundan sonra hane sadece H. olarak gösterilecektir) 1 "Paşalar", H.2 "Abdiler", H.3 " İmamlar/ Hasan Hüseyinler", H.4 "Hacıoğulları / Şakirler", H.7 " Gökoğlanlar / Gök Mehmetler / Hafızlar", H.8 "Ömerler", H.9 "Demirciler", H.10 "Garibler", H.12 "Çelebiler / Osmanlar", H.13 " İslamlar / Halil onbaşılar", H.14 "İsmailler / Kahveciler", H.15 Amca Mehmetler / Süleymanlar", H.16 "Amcalar", H.17 " Nalbantlar", H.18 "Mahmutlar", H.19-20 "Gacarlar / Hamza Aliler", H.21 "Ali Efeler", H.22 "Sinanlar", H.23-24 "Kara İbrahimler", H.25 "İslamlar/ Şerifeler / Mestanlar", H. 27 " Koca Mehmetler / Koca oğlanlar", H.29 " Haniseler", H.30 " Çobanlar / Koca Ahmetler", H.32 " Mumcular", H.34 "Gariblerin Yusuf", H.35 " Topallar/Durmuşlar", H.36 - 38 " Tosunlar",

81 Şuan Kemalpaşa ilçesine bağlı bir idari birimdir.

82 Ekteki Tablo 1 de doğum yerlerine bakınız.

83 Ekteki Tablo 5 ve tablo 6 ya bakınız.

84 Bu haneler şunlardır: 2 (Avcı)-6 (Eskil) -18 (Uzadıoğlu) -20 (GÜÇ)-28 (Kaynak)-42(Kaptan).

85 Daha fazla ayrıntı için ekteki hane reislerinin hane içi diğer fertlerle yakınlığı tablosuna bakınız.

H.37 “Kara Mehmetler”, H.39 “Faydalar/Kırlı Hasanlar⁸⁶”, H.43 “ Ceritler/ Haliloğulları” dir.

Bazı hanelerdeki kişilerin bazıları başka bir idari birime yer değiştirerek nüfus kaydını aldırılmışlardır. Bu haneler şunlardır: H.3 (Küçük) 1973 yılında İzmir Bozyaka, H.20 (Balen) İzmir Kemalpaşa Sofular(Yiğitler), H.20 (Baykurt) bazıları 1977 yılında Torbalı Korucuk, H.14 (Gürer) 1976 yılında İzmir Bornova Pınarbaşı, H.22 (Keskin-Bakan) Bazıları 1963 yılında Torbalı Korucuk Köyü, H.23 (Çelik) 1944 yılında Bayındır Elifli, H.24 (Şeker) Bazıları 1937 yılında İzmir Kemalpaşa Gökyaka Tekke Köyü, H.25 (Yılmaz) 1975 yılında İzmir Kadriye Mahallesi, H.27 (Öner) Bazıları 1950 yılında Torbalı Çapak köyü, H.30 (Özcan). Bazıları 1978 yılında Torbalı Tepeköy Mahallesi, H.32 (Mumcu) 1966 yılında Torbalı Tepeköy Mahallesi, H.34 (Özdemir) 1947 yılında Torbalı Korucuk köyü, H.35 (Tütüncü) 1942 yılında Tire Yunus Emre Mahallesi, H.39 (Doğan) Bazıları 1952 yılında Bayındır Çırpıköy, bazıları 1975 yılında İzmir Eşrefpaşa'ya nakil gitmişlerdir. Bu verilere göre 8 hane tümünden (%18.18), 7 hanenin bazıları (%15,90) nakil gitmiştir. Bu 15 haneden 9 tanesi ilçe sınırları dışına geriye kalan 6 tanesi ise ilçe sınırları içersinde nakille yer değiştirmiştir.

Hanelerin defterdeki lakapları ile örtüşen soyadları şunlardır: H.9 Demircioğlu (Demirci), H.30 Kabasakal (Kabasakal), H.39 Doğan (Doğan). Hanelerin aldığı soyadları ile bugün idari birimdeki lakapları örtüşenler ise şunlardır: H.9 Demirci (Demirciler), H.17 Naldelen (Nalbantlar), H.32 Mumcu (Mumcular), H.43 Cirit (Ceritler)'dir.

Defter kaydına lakaplara baktığımızda göre birbirleri ile akrabalık bağları bulunan aileler de ortaya çıkmaktadır. H.1-2-16-41 (Sarı İbrahim...), H.7-8-11-43 (Cerid aşiretinden...), H.9-27 Demircioğlu...), H.10-11-19-20-34 (Sarılar aşiretinden...), H.13-23-24-25-26 (Hacı İbrahim oğlu...), H.14-17-29-30-33-35-36 (Kabasakaloğlu...), H.21-32 (Kocaoğlanoğullarından...).

Kapalı Kayıt Haneler: Yazımda bulunan ilk ailelerden 13 ailenin hane kaydı bugün kapalı kayıt durumundadır. Yani soyları devam etmemektedir. Çünkü bazı ailelerin ya çocuğu olmamış, ya da erkek çocuğu olmamış ya da erkek çocuklar seferberlikte cephelede şehit düşmüştür. Kapalı kayıtlı olanlar şu hanelerdir: H.2 “Sarı İbrahim oğlu Abdi Çavuş” (Avcı), H.5 “Hafızoğlu Hüseyin”, H.6 “Pabuçcuoğlu Veli” (Eskici), H.20.“Sarılar aşiretinden Ali” (Güç), H.26 “Ölü Hacı İbrahim oğlu Mehmet eşi Vesile”, H.28“ Çallı Hüseyin” (Kaynak), H.31 “Mehteri Mehmetin oğlu İbrahim” (Limoncu), H.36 “Kabasakaloğlu Tosun Mehmet”, H.40 “Ölü Sağır Hasan oğlu Abdullah eşi Ayşe”, H.41 Sarı İbrahim oğlu Topal Hüseyin”, H.42 “Seydişehirli Çolak oğlu Mehmet” (Kaptan), H.44 “Eskici Süleyman mahdumu Mehmet”.

İdari Birimdeki Aşiretler: Sarılar aşireti⁸⁷: Bu aşiret önemli ve büyük

86 Söz konusu aile Konya Seydişehir kökenli olup Seydişehir'de lakapları” Bıçakçılar” dir.

87 Sarılar aşiretinin kurduğu aynı ismi taşıyan idari birimler de bulunmaktadır. Örneğin:

bir aşiret olup büyük bir bölümü Kemalpaşa'da aşiretin adını taşıyan *Sarılar köyüne* yerleştirilmiştir⁸⁸. Bir kısmı ise Tire ilçenin Sarılar köyündedir. Bir kısmı ise Helvacıköy (Eski H.19) ve Dağtekte köyüne yerleşmiştir (H.22/Bardak-Akbulut-Günel-Duman) (H.19/Yağcı).Yukarıda da görüleceği üzere H.10-19-20-34 bu aşirettendir. Trazlı aşireti: Bu aşiret mensupları Ormanköy de olduğu gibi Dağtekte köyü (H.17/Aralık) ve Kemalpaşa Cumalıköy (H.7/Doğru-Öz) gibi etraf köylere yerleşmiştir. Ancak bir süre sonra bu aşiretten olanların büyük bir bölümü Kemalpaşa yakınlarında kendi aşiretlerinin adını taşıyan *Trazlı köyüne (Çarşafli)*⁸⁹ göç etmişlerdir. Cerit aşireti: Önemli ve kalabalık bir aşirettir. Yukarıda da görüleceği üzere H.7-8-11-43 bu aşirettendir. Torbalı'nın Tepeköy-Ahmetli gibi etraf köylerde dağıntıdır. Bazıları toplu olarak Kemalpaşa ilçesi Sofular (Yiğitler) köyüne yerleşmişlerdir⁹⁰.

Sonuç

2003 yılında Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce alınan izinle Torbalı İlçe Nüfus Müdürlüğü arşivinde bulunan 1321 yılı Osmanlı nüfus esas defterleri incelenmiştir. Çengele (Ormanköy) Karyesi/Köyü 1530 yılı Osmanlı kayıtlarında var olan köylerden biridir. Bu günkü nüfus belgelere dayanaklık eden son Osmanlı Nüfus sayımı Çengele Köyünde 13 Temmuz 1321 günü başlamış, 14 Temmuz 1321 günü bitmiştir. Sayımda toplam 44 hanede 117 erkek, 118 kadın olmak üzere 235 kişi tespit edilmiştir. Sayımındaki 14 kişi seferberlik döneminde askerde kaldığı tespit edilmiştir. Defterlerde hane reislerinin lakapları, sanat ve sıfatları belirtilmiştir. Köye 19. Yüzyılda Sarılar, Cerit ve Trazlı aşiretlerinin iskân edildiği görülmektedir. Bazı aileler daha sonraki yıllarda başka idari birimlere nakil aldırılmıştır.

Çengele/Ormanköy Köyü'nün 1950 Yılından İtibaren Nüfus sayımları: 1905:235, 1950: 275, 1955: 262, 1960: 307, 1965: 334, 1970: 366, 1975: 320, 1980: 288, 1985: 303, 1990: 258, 1997:263, 2000:296, 2010: 237.

Kemalpaşa Sarılar Köyü, Tire Sarılar Köyü, Nevşehir Avanos sarılar Kasabası, Gaziantep Yavuzeli Sarılar Köyü gibi.

88 Sabri Süregevil, *Kemalpaşa (Nif) ve Çevresinin Tarihi*, Kemalpaşa Kaymakamlığı YAY., 2000.

89 Bugün Kemalpaşa İlçesinin Armutlu beldesinin mahallesidir. İzmir Karabağlar'a bağlı ayrı bir Trazlı Köyü de bulunmaktadır.

90 Ceritler konusunda bakınız. Faruk Sümer, *a.g.e.* s.606 vd. Orhan Sakin, Anadolu'da Türkmenler ve Yörükler, İstanbul, 2006, s.131.

EKLER:

EK 1: TIRYANDA NAHİYESİ ÇENGELE KARYESİ ¹						
Hane No: 1 ²						
Sıra	İsim ve şöhreti	Sanat ve sıfatı	Babası	Annesi	Doğum yeri	Doğum Tarihi
1	Sarı İbrahim hafidi Mehmet	Rençber	Müteveffa Sarı İbrahim oğlu Abdullah	Müteveffiyeye Rukiye	Çengele	1284
2	Oğlu Mehmet		Sarı İbrahim hafidi Mehmet	Fatma	Çengele	1307
3	Zevcesi Fatma		Müteveffa Mehmet	Ayşe	Helvacı ³	1281
Hane No: 2 ⁴						
1	Sarı İbrahim oğlu Abdi Çavuş	Rençber	Müteveffa Sarı İbrahim oğlu Abdullah	Müteveffiyeye Rukiye	Çengele	1270
2	Kerimesi Zekiye		Abdi	Emine	Çengele	1317
3	Zevcesi Emine		Müteveffa Kırılı Hüseyin	Hatice	Karakızlar ⁵	1287
4	Beslemesi Mehmet Ali		Topçu oğlu Osman	Huriye	Helvacı	1313
Hane No: 3 ⁶						
1	Koca Hafız oğlu Hüseyin	Rençber	Müteveffa Mehmet	Meryem	Çengele	1290
2	Biraderi Mehmet		Müteveffa Mehmet	Meryem	Çengele	1292
3	Validesi Meryem		Müteveffa Hafız İbrahim	Müteveffiyeye Fatma	Sinek ⁷	1256
4	Zevcesi Ayşe		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1298
Hane No: 4 ⁸						
1	Hacı Salih Efendi oğlu Mehmet	Rençber	Müteveffa Salih Efendi	Müteveffiyeye Hatice	Çengele	1254
2	Oğlu Şakir		Mehmet	Hatice	Çengele	1289
						Sayımdeki yaşı
						37
						14
						40
						51
						4
						34
						8
						31
						29
						65
						23
						67
						32

3	Diğeri Ahmet	Mehmet	Hatice	Çengele	1293	28
4	Diğeri Mehmet Ali ⁹	Mehmet	Hatice	Çengele	1298	23
5	Hafidi Mecit	Ahmet	Rukiye	Çengele	1308	13
6	Zevcesi Hatice	Müteveffa Mehmet Ali	Müteveffiyye Ayşe	Helvacı	1268	53
7	Oğlu Şakir Zevcesi Ayşe	Hacı İbrahim oğlu Hüseyin	Rukiye	Çengele	1299	22
8	Diğeri oğlu Ahmet Zevcesi Rukiye	Halil Mustafa	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1298	23
Hane No: 5 ¹⁰						
1	Hafız oğlu Hüseyin	Rençber	Müteveffa Hafız Hüseyin	Çengele	1300	21
2	Validesi Rukiye		Müteveffa Ahmet	Karakızlar	1271	50
Hane No: 6 ¹¹						
1	Babuçu oğlu Veli	Rençber	Müteveffa Ali	Çengele	1293	28
2	Biraderi Hüseyin		Müteveffa Ali	Çengele	1295	26
3	Validesi Raziye		Müteveffa Mustafa	Kadıköy ¹²	1271	50
4	Hemşiresi Fatma		Müteveffa Ali	Çengele	1301	20
Hane No: 7 ¹³						
1	Cerid aşiretinden ¹⁴ İbrahim oğlu Mustafa	Hatib	Müteveffa İbrahim	Kavakalan ¹⁵	1271	50
2	Oğlu Halil İbrahim		Mustafa Efendi	Çengele	1312	9
3	Diğeri Sabit		Mustafa Efendi	Çengele	1318	3
4	Diğeri Mustafa		Mustafa Efendi	Çengele	1320	1
5	Zevcesi Adile		Çırpanlı Nuri	Çırpanlı ¹⁶	1296	25
Hane No: 8 ¹⁷						
1	Cerid aşiretinden İbrahim oğlu Ömer	Rençber	Müteveffa İbrahim	Çengele	1275	46
2	Zevcesi Fatma		Müteveffa Memiş	Çengele	1293	28
3	Kerimesi Aliye		İbrahim oğlu Ömer	Çengele	1320	1
Hane No: 9 ¹⁸						

1	Demirci oğlu Kara Mehmet	Rençber	Müteveffa Mehmet	Ayşe	Çengele	1281	40
2	Oğlu Mehmet		Kara Mehmet	Ayşe	Çengele	1303	18
3	Diğeri Ahmet		Kara Mehmet	Hatice	Çengele	1319	2
4	Kerimesi Emine		Kara Mehmet	Hatice Mustafa	Çengele	1303	18
5	Kerimesi Cemile		Kara Mehmet	Hatice	Çengele	1320	1
6	Zevcesi Hatice		Kara Mehmet oğlu Halil	Keziban	Bayındır Kazası	1294	27
7	Validesi Ayşe		Muhacirden Halil	Müteveffiyeye	Eğerci ¹⁹	1261	60
Hane No: 10 ²⁰							
1	Sarılar aşiretinden Garib Mustafa	Rençber	Müteveffa İsmail	Müteveffiyeye Şerife	Çengele	1275	46
2	Oğlu İbrahim		Garib Mustafa	Gülüm	Çengele	1301	20
3	Diğeri Nazif		Garib Mustafa	Gülüm	Çengele	1313	8
4	Kerimesi Ümmü		Garib Mustafa	Gülüm	Çengele	1313	8
5	Diğeri Hatice		Garib Mustafa	Gülüm	Çengele	1320	1
6	Zevcesi Gülüm		Müteveffa Yusuf	Hatice	Kavakalan	1276	45
Hane No: 11 ²¹							
1	Cerid aşiretinden Mehmet	Rençber	Müteveffa İbrahim	Müteveffiyeye Hatice	Çengele	1266	55
2	Oğlu İbrahim		Mehmet	Gülüm	Çengele	1295	26
3	Diğeri Bekir		Mehmet	Gülüm	Çengele	1301	20
4	Zevcesi Gülüm		Müteveffa Bekir	Müteveffiyeye Cennet	Çengele	1256	65
5	Oğlu İbrahim zevcesi Ümmühan		Halil oğlu Hüseyin	Teslime	Osmanlar ²²	1297	24
Hane No: 12 ²³							
1	Koca Ahmet oğlu Çelebi ²⁴	Rençber	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye Rukiye	Gökyaka Teke ²⁵	1278	43
2	Oğlu Osman		Koca Ahmet oğlu Çelebi	Hatice	Çengele	1311	10
3	Diğeri Mehmet		Koca Ahmet oğlu Çelebi	Hatice	Çengele	1318	3

4	Kerimesi Emine		Koca Ahmet oğlu Çelebi	Hatice	Çengele	1305	16
5	Diğeri Nazife		Koca Ahmet oğlu Çelebi	Hatice	Çengele	1307	14
6	Diğeri Ayşe		Koca Ahmet oğlu Çelebi	Hatice	Çengele	1309	12
7	Zevcesi Hatice		Müteveffa Osman	Fatma	Karaot ²⁶	1279	42
8	Kayınvalidesi Fatma		Müteveffa Osman	Rukiye	Karaot	1256	65
Hane No: 13 ²⁷							
1	Hacı İbrahim oğlu Hüseyin	Rençber	Müteveffa Hacı İbrahim	Müteveffiyeye Hatice	Çengele	1267	54
2	Oğlu Halil		Hacı İbrahim oğlu Hüseyin	Rukiye	Çengele	1303	18
3	Diğeri Mehmet Ali ²⁸		Hacı İbrahim oğlu Hüseyin	Rukiye	Çengele	1305	16
4	Kerimesi Hasibe		Hacı İbrahim oğlu Hüseyin	Rukiye	Çengele	1309	12
5	Zevcesi Rukiye		Müteveffa Mehmet Ali	Müteveffiyeye Ayşe	Helvacı	1271	50
Hane No: 14 ²⁹							
1	Kabasakal oğlu İsmail	Rençber	Müteveffa Mustafa	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1278	43
2	Oğlu Nuri		İsmail	Dudu	Çengele	1303	18
3	Diğeri Arif		İsmail	Dudu	Çengele	1307	14
4	Diğeri Halil		İsmail	Dudu	Çengele	1318	3
5	Diğeri İbrahim		İsmail	Dudu	Çengele	1320	1
6	Kerimesi Elmas Hanım		İsmail	Dudu	Çengele	1305	16
7	Zevcesi Dudu		Müteveffa Halil	Ayşe	Çengele	1288	33
Hane No: 15 ³⁰							
1	Topal oğlu Süleyman	Rençber	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1283	38
2	Oğlu Ali		Topal oğlu Süleyman	Fatma	Çengele	1318	3

3	Biraderzadesi Mehmet	Müteveffa Hüseyin	Zeynep	Çengele	1308	13
4	Diğeri Ayşe	Topal oğlu Süleyman	Fatma	Çengele	1315	6
5	Zevcesi Fatma	Müteveffa Sağır Hüseyin	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1281	40
6	Mehmet zevcesi Zekiye	Mustafa	Şerife	Çengele	1319	2
Hane No: 16 ³¹						
1	Sarı İbrahim oğlu İbrahim	Rençber	Müteveffa Mehmet	Hatice	1295	26
2	Validesi Hatice		Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye	1263	58
3	Henşiresi Ayşe		Müteveffa Mehmet	Hatice	1298	23
4	Zevcesi Hatice		Hacı İbrahim oğlu Hüseyin	Rukiye	1291	30
Hane No: 17 ³²						
1	Kabasakal oğlu Ali Çavuş		Müteveffa Mustafa	Müteveffiyeye Ayşe	1275	46
2	Oğlu Mustafa		Ali Çavuş	Fatma	1317	4
3	Diğeri Hakkı		Ali Çavuş	Fatma	1319	2
4	Kerimesi Sadıka		Ali Çavuş	Fatma	1307	14
5	Diğeri Ayşe		Ali Çavuş	Fatma	1320	1
6	Zevcesi Fatma		Müteveffa Abdullah	Müteveffiyeye Rukiye	1292	29
Hane No: 18 ³³						
1	Tirazlı aşiretinden Halil	Rençber	Müteveffa Mahmut	Müteveffiyeye Fatma	1285	36
2	Biraderi Veli		Müteveffa Mahmut	Müteveffiyeye Fatma	1293	28
3	Biraderzadesi Fatma		Mahmut oğlu Veli	Dudu	1316	5
4	Diğeri Şerife		Mahmut oğlu Veli	Dudu	1318	3
5	Diğeri Ayşe		Mahmut oğlu Veli	Dudu	1320	1
6	Zevcesi Fatma		Müteveffa Mustafa	Şerife	1302	19
7	Biraderi Veli zevcesi Dudu		Müteveffa Hasan	Müteveffiyeye Zeynep	1299	22
Hane No: 19 ³⁵						

1	Sarılar aşiretinden Bekir ³⁶	Rençber	Müteveffa Halil	Hatice	Çengele	1290	31
2	Biraderi Süleyman		Müteveffa Halil	Hatice	Çengele	1298	23
3	Oğlu Kazım		Bekir	Ayşe	Çengele	1317	4
4	Validesi Hatice		Müteveffa Mehmet	Zeynep	Çengele	1256	65
5	Ninesi Zeynep		Müteveffa Ahmet	Müteveffiyye	Çengele	1231	90
6	Zevcesi Ayşe		Müteveffa Ali	Fatma	Çengele	1291	30
7	Kerimesi Ümmü		Bekir	Ayşe	Çengele	1318	3
8	Diğeri Şerife		Bekir	Ayşe	Çengele	1320	1
9	Biraderi Süleyman zevcesi Hanife		Müteveffa Mestan	Ümmühan	Bayındır	1305	16
10	Biraderi kerimesi Zeynep		Süleyman	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1316	5
Hane No: 20 ³⁷							
1	Sarılar aşiretinden Ali	Rençber	Müteveffa Halil	Hatice	Çengele	1301	20
2	Zevcesi Hatice		Müteveffa Ali	Meryem	Dağtekke ³⁸	1303	18
3	Teyzesi Ayşe		Mahmut	Zeynep	Kavakalan	1266	55
Hane No: 21 ³⁹							
1	Kocaoğlan oğullarından Ali	Rençber	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyye Raziye	Çengele	1260	61
2	Zevcesi Hatice		Müteveffa Mehmet	Müteveffiyye Rukiye	Gökyaka Tekke	1263	58
3	Hafidi İbrahim		Hüseyin	Müteveffiyye Ayşe	Gökyaka Tekke	1313	8
Hane No: 22 ⁴⁰							
1	Sinan Mustafa Dayı	Rençber	Müteveffa Ali	Müteveffiyye	Konya	1246	75
2	Oğlu Mehmet		Sinan Mustafa dayı	Emine	Çengele	1283	38
3	Diğeri Arif		Sinan Mustafa oğlu Mehmet	Fatma	Çengele	1315	6
4	Hafidi Ali		Sinan Mustafa oğlu Mehmet	Fatma	Çengele	1317	4
5	Hafidesi Safiye		Sinan Mustafa oğlu Mehmet	Fatma	Çengele	1319	2

6	Zevcesi Emine		Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1251	70
7	Oğlu Mehmet zevcesi Fatma		Halil Hüseyin	Elife	Torbaltı	1296	25
Hane No: 23 ⁴¹							
1	Hacı İbrahim oğlu Ahmet	Rençber	Müteveffa Halil	Ayşe	Çengele	1282	39
2	Kerimesi Ayşe		Hacı İbrahim oğlu Ahmet	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1305	16
3	Diğeri Nazife		Hacı İbrahim oğlu Ahmet	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1308	13
4	Diğeri Aliye		Hacı İbrahim oğlu Ahmet	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1314	7
5	Diğeri Abide		Hacı İbrahim oğlu Ahmet	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1319	2
6	Zevcesi Emine		Müteveffa	Ayşe	Bayındır	1286	35
7	Validesi Ayşe		Müteveffa Ahmet	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1261	60
Hane No: 24 ⁴²							
1	Hacı İbrahim oğlu İbrahim	Rençber	Müteveffa İbrahim	Rukiye	Çengele	1291	30
2	Biraderi Hüseyin		Müteveffa İbrahim	Rukiye	Çengele	1293	28
3	Oğlu Hamit ³		İbrahim	Emine	Çengele	1313	8
4	Biraderzadesi Mehmet		Hüseyin	Hafize	Çengele	1315	6
5	Biraderi Hüseyin kerimesi Dudu		Hüseyin	Hafize	Çengele	1319	2
6	Diğeri Fehime		İbrahim	Emine	Çengele	1319	2
7	Zevcesi Emine		Müteveffa Halil	Ayşe	Çengele	1294	27
8	Biraderi Hüseyin zevcesi Hafize		Hacı Hüseyin oğlu Hüseyin	Gülüm	Gökyaka Tekke	1296	25
Hane No: 25 ⁴⁴							
1	Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Rençber	Müteveffa İbrahim	Müteveffiyeye Hatice	Çengele	1265	56
2	Oğlu İbrahim		Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Şerife	Çengele	1291	30

3	Diğeri Halil ⁴⁵		Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Şerife	Çengele	1300	21
4	Diğeri Ahmet ⁴⁶		Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Şerife	Çengele	1303	18
5	Diğeri İslam ⁴⁷		Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Şerife	Çengele	1305	16
6	Kerimesi Fatma		Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Şerife	Çengele	1307	14
7	Diğeri Zekiye		Hacı İbrahim oğlu Mustafa	Şerife	Çengele	1319	2
8	Zevcesi Şerife		Müteveffa Ahmet	Fadime	Helvacı	1281	40
9	Oğlu İbrahim zevcesi Ümmühan		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1297	24
10	Hafidesi Şefika		İbrahim	Ümmühan	Çengele	1320	1
Hane No: 26 ⁴⁸							
1	Müteveffa Hacı İbrahim oğlu Mehmet zevcesi Vesile ⁴⁹		İslam oğlu Ali	Şerife	Birgi ⁵⁰	1281	40
2	Kerimesi Fatma		Müteveffa Mehmet	Vesile	Çengele	1307	14
3	Diğeri kerimesi Nazife		Müteveffa Mehmet	Vesile	Çengele	1308	13
Hane No: 27 ⁵¹							
1	Demirci oğlu Kara Mehmet	Rençber	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye Fadime	Çengele	1277	44
2	Oğlu Ali		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1300	21
3	Diğeri Ahmet		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1308	13
4	Diğeri Ömer		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1316	5
5	Diğeri Mehmet		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1319	2
6	Kerimesi Ayye		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1309	12
7	Diğeri Fatma		Müteveffa Mehmet	Hatice	Çengele	1311	10
8	Zevcesi Hatice		Müteveffa Ali	Müteveffiyeye Zeynep	Çengele	1281	40
Hane No: 28 ⁵²							

1	Çallı Hüseyin	Rençber	Müteveffa Mustafa	Müteveffiyye Fatma	Çal ⁵³	1266	55
2	Oğlu Mustafa		Çallı Hüseyin	Elife	Çengele	1297	24
3	Diğeri Mehmet		Çallı Hüseyin	Elife	Çengele	1301	20
4	Zevcesi Elife		Müteveffa Hüseyin	Müteveffiyye	Çengele	1266	55
Hane No: 29 ⁵⁴							
1	Kabasakal oğlu Hüseyin	Rençber	Müteveffa Mustafa	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1283	38
2	Zevcesi Halise		Müteveffa Ali Molla	Alime	Helvacı	1293	28
3	Kerimesi Şefika		Hüseyin	Halise	Çengele	1316	5
Hane No: 30 ⁵⁵							
1	Kabasakal Ahmet oğlu Ali Molla	Rençber	Müteveffa Ahmet	Ayşe	Çengele	1287	34
2	Oğlu Ahmet		Ali	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1308	13
3	Diğeri Hamit		Ali	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1311	10
4	Diğeri Mustafa		Ali	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1317	4
5	Diğeri Mecit		Ali	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1319	2
6	Kerimesi Fatma		Ali	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1317	4
7	Validesi Ayşe		Müteveffa	Müteveffiyye	Halkapınar ⁵⁶	1266	55
8	Zevcesi Gülşüm		Müteveffa Ali oğlu Hasan	Ayşe	Karakuyu ⁵⁷	1291	30
Hane No: 31 ⁵⁸							
1	Mehteri Mehmedin oğlu İbrahim	Rençber	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyye Urkuş	Çengele	1285	36
2	Oğlu Mehmet		İbrahim	Ayşe	Çengele	1319	2
3	Kerimesi Ayşe		İbrahim	Ayşe	Çengele	1312	9
4	Diğeri Urkuş		İbrahim	Ayşe	Çengele	1316	5

5	Zevcesi Ayşe		Hacı Hasan oğlu Abdullah	Şerife	Kızılca ⁵⁹	1296	25
Hane No: 32 ⁶⁰							
1	Kocaoğlu oğlu Mustafa	Rençber	Müteveffa Ali	Müteveffiyeye Zeynep	Çengele	1263	58
2	Oğlu İsmail		Mustafa	Ayşe	Çengele	1286	35
3	Diğeri Osman ⁶¹		Mustafa	Ayşe	Çengele	1298	23
4	Diğeri Veysel		Mustafa	Ayşe	Çengele	1305	16
5	Diğeri Şakir		Mustafa	Ayşe	Çengele	1311	10
6	Zevcesi Ayşe		Müteveffa Veysi	Müteveffiyeye Rukiye	Cumalı	1271	50
7	Oğlu İsmail zevcesi Rukiye		Mustafa	Server	Çengele	1296	25
8	Kerimesi Nesibe		Mustafa	Ayşe	Çengele	1311	10
Hane No: 33 ⁶²							
1	Kabasakal oğlu Mehmet	Rençber	Müteveffa Mehmet	Ayşe	Çengele	1266	55
2	Kerimesi Raziye		Kabasakal Mehmet	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1300	21
Hane No: 34 ⁶³							
1	Sarılar asiretinden Akcuma Mehmet	Rençber	Müteveffa Yusuf	Hatice	Çengele	1285	36
2	Validesi Hatice		Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye	Çengele	1266	55
Hane No: 35 ⁶⁴							
1	Hacı İbrahim oğlu Mehmet	Rençber	Müteveffa Osman	Gülstüm	Çengele	1289	32
2	Biraderi Osman		Müteveffa Osman	Gülstüm	Çengele	1297	24
3	Oğlu Abdurrahman		Mehmet	Rukiye	Çengele	1320	1
4	Kerimesi Ayşe		Mehmet	Rukiye	Çengele	1317	4
5	Zevcesi Rukiye		Çallı Mehmet	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1291	30
6	Validesi Gülstüm		Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1265	56

7	Biraderi Osman zevcesi Vesile		Müteveffa İbrahim	Zehra	Tire Kazası	1302	19
Hane No: 36 ⁶⁵							
1	Kabasakal oğlu Tosun Mehmet	Rençber	Müteveffa Ali	Müteveffiyeye Rukiye	Çengele	1256	65
2	Oğlu Necip ⁶⁶		Tosun Mehmet	Ayşe	Çengele	1303	18
3	Zevcesi Ayşe		Müteveffa İsmail	Müteveffiyeye Fatma	Tire Kazası	1261	60
Hane No: 37 ⁶⁷							
1	Kacar Salih Mehmet mahdumu Mehmet	Hademe	Müteveffa Salih	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1276	45
2	Biraderi Hasan Ali ⁶⁸		Müteveffa Salih	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1292	29
3	Oğlu Celil		Mehmet	Hanife	Çengele	1307	14
4	Oğlu Hasan		Mehmet	Hanife	Çengele	1309	12
5	Diğeri Mustafa Ali		Mehmet	Hanife	Çengele	1313	8
6	Diğeri Hüseyin		Mehmet	Hanife	Çengele	1319	2
7	Kerimesi Fatma		Mehmet	Hanife	Çengele	1320	1
8	Zevcesi Hanife		Müteveffa Hasan	Müteveffiyeye Fatma	Çengele	1281	40
Hane No: 38 ⁶⁹							
1	Tosun oğlu Mehmet Ali	Rençber	Mehmet Tosun	Ayşe	Çengele	1278	43
2	Oğlu Halil		Mehmet Ali	Hatice	Çengele	1316	5
3	Kerimesi Kamile		Mehmet Ali	Hatice	Çengele	1314	7
4	Diğeri Ayşe		Mehmet Ali	Hatice	Çengele	1319	2
5	Zevcesi Hatice		Hatib Mustafa Efendi	Müteveffiyeye Ayşe	Çengele	1296	25
Hane No: 39 ⁷⁰							
1	Doğan Mehmet oğlu Kırılı Hasan	Rençber	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyeye Fatma	Seydişehir	1283	38
2	Oğlu Mehmet		Kırılı Hasan	Rukiye	Çengele	1305	16
3	Diğeri İbrahim		Kırılı Hasan	Rukiye	Çengele	1311	10

4	Kerimesi Duddu	Kırlı Hasan	Rukiye	Çengele	1312	9
5	Diğeri Ayşe	Kırlı Hasan	Rukiye	Çengele	1314	7
6	Zevcesi Rukiye	Müteveffa Osman	Gülüm	Çengele	1285	36
7	Oğlu Mehmet zevcesi Hatice	Müteveffa Osman	Ayşe	Çengele	1303	18
Hane No: 40 ⁷¹						
1	Müteveffa Sağır Hasan oğlu Abdullah Zevcesi Ayşe	Müteveffa Mehmet	Müteveffiyye Fadime	Çengele	1276	45
2	Kerimesi Ayşe	Faydalı oğlu Osman	Ayşe	Çengele	1309	12
3	Oğlu Osman ⁷²	Abdullah	Ayşe	Çengele	1311	10
Hane No: 41 ⁷³						
1	Sarı İbrahim oğlu Toplu Hüseyin	Sarı İbrahim	Müteveffiyye	Çengele	1257	64
2	Hemşiresi Ayşe	Sarı İbrahim	Müteveffiyye	Çengele	1251	70
Hane No: 42 ⁷⁴						
1	Seydişehirli Çolak oğlu Mehmet	Mehmet	Müteveffiyye Hatice	Çengele	1275	46
2	Biraderi Mustafa Ali	Mehmet	Müteveffiyye Hatice	Çengele	1289	32
3	Zevcesi Hatice	Arnavut oğlu Mehmet Han	Müteveffiyye Fatma	Çengele	1287	34
4	Kerimesi Aliye	Çolak oğlu Mehmet	Hatice	Çengele	1314	7
5	Diğeri Hamide	Mehmet	Hatice	Çengele	1318	3
Hane No: 43 ⁷⁵						
1	Cerid aşiretinden Halil oğlu Hafidi Mehmet Ali	Rençber	Emine	Çengele	1299	22
2	Biraderi Süleyman	Müteveffa İbrahim	Emine	Çengele	1301	20
3	Hemşiresi Zeynep	Müteveffa İbrahim	Emine	Çengele	1311	10
4	Validesi Emine	Müteveffa Süleyman	Müteveffiyye	Tire Kazası	1275	46
Hane No: 44 ⁷⁶						
1	Eskici Süleyman mahdumu Mustafa	Rençber	Müteveffiyye Ayşe	Çengele	1266	55

2	Oğlu Mehmet ⁷⁷		Mustafa	Server	Çengele	1305	16
3	Diğer Süleyman ⁷⁸		Mustafa	Server	Çengele	1307	14
4	Diğer Hasan ⁷⁹		Mustafa	Server	Çengele	1311	10
5	Kerimesi Hatice		Mustafa	Server	Çengele	1314	7
6	Zevcesi Server		Müteveffı Halil	Müteveffıyye Zeynep	Çırpı ⁸⁰	1276	45

EK 1: Sonnot

- 1 Hane 1 ile 21 arası 13 Temmuz 1321, hane 22 ile 44 arası 14 Temmuz 1321 tarihinde sayımı yapılmıştır. Defter sayfa no:205 ile 245 arası kayıtlıdır.
- 2 Defter sayfa no:205. Hanenin üyelerinin kullandığı Soyadı: Acar, İdari birimde lakapları“Paşalar”dır. Sayım tarihi:13.07.1321 26 Temmuz 1905 Çarşamba.
- 3 Bugün Torbalı ilçesine bağlı idari birim (köy) idari birim. 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:32. Helvacı Köyü ile ilgili bir araştırma için bakınız: Necat Çetin, Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Helvacı Köyü Araştırması, Büyük Torbalı Gazetesi, 16 Eylül 2006.
- 4 Soyadları: Avcı, lakapları “Apdiler” . Hane konumu “Kapalı Kayıt”tır.
- 5 Bugün Torbalı ilçesine bağlı idari birim (köy). 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:35. Karakızlar Köyü ile ilgili bir araştırma için bakınız: Necat Çetin, Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Karakızlar Köyü Araştırması, Büyük Torbalı Gazetesi.
- 6 Soyadları: Küçük, lakapları“İmamlar/ Hasan Hüseyinler”. Aile 1973 yılında İzmir Bozyaka Mahallesine nakil gitti.
- 7 Adı Yeşilköy olarak değiştirilmiş.1933 yılına kadar Torbalı’ya ancak bugün Kemalpaşa ilçesine bağlı köy. 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:43.
- 8 Defter sayfa no:207. Soyadları: Alkan, lakapları“ Hacıoğulları/Şakirler”, Aile Konya Seydişehir kökenlidir. (1922 doğumlu Mehmet Alkan anlatımı)
- 9 21/11/1332 “Askerde” .
- 10 Hane konumu “Kapalı Kayıt”tır.
- 11 Defter sayfa no:209, Soyadları: Eskil, lakapları“Eskiciler”. Hane konumu “Kapalı Kayıt”tır.
- 12 Yeri tespit edilememiştir. Muhtemelen en yakın idari birim olan Bergama Kadıköy aklı gelmektedir.
- 13 Soyadları: Dağdeviren-Cerit, lakapları: “Gökoğlanlar, Gök Mehmetler, Hafızlar”.
- 14 Aşiretlerle ilgili bkz.: Cevdet Türkay, Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar, İstanbul,2005. Faruk Sümer, Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri, Boy Teşkilatı, Destanları, İstanbul, 1999.
- 15 Adı Çınardibi olarak değiştirilmiş. Bugün Bayındır ilçesine bağlı Balkan muhacirlerinden olan Pomakların 1897 yılında iskân edildiği Osmaniye köyü. Söz konusu saha 19 yüzyılda yürük aşiretlerinden özellikle Sarılar ve Cerid aşiretinin yazlık yaylası konumundadır. Necat Çetin, Rumeli Pomak Muhacirlerinin Kurduğu (İskân Edildiği) Osmaniye (Kavakalan) Köyü (İzmir-Bayındır-Çınardibi) Ve 1904 Yılı Osmanlı Nüfus Sayımı”, Balkanlar Orada Kalanlar Oradan Gelenler, Samsun Mübadele ve Balkan Türk Kültürü Araştırmaları Derneği, Aralık 2010, s.13-28 .
- 16 Bugün Bulgaristan sınırları içinde kalan bir yerleşim birimi. Doğu Rumeli Eski Zağra’ya bağlı idari birim. Nuri Akbayer, *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2.Baskı, İstanbul, 2003, s.39. M.Türker Acaroğlu, *Bulgaristan’da Türkçe Yer Adları Klavuzu*, Ankara, 2006.
- 17 Defter sayfa no:211. Soyadları: Özbek, lakapları“ Ömerler”.
- 18 Soyadları: Demirci, lakapları“ Demirciler”. Aile Konya-Seydişehir kökenlidir.(Ali Demirci anlatımı).
- 19 Bugün Torbalı ilçesine bağlı idari birim (köy). 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:29. Eyerci Köyü ile ilgili bir araştırma için bkz.: Necat Çetin, Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Eyerci Köyü Araştırması, Torbalı Yankı Gazetesi.
- 20 Defter sayfa no: 215.Soyadları: Karayel, lakapları“ Garipler”.
- 21 Soyadları: Balen-Balcı, lakapları “Gökoğlanlar”. Hane üyelerinden İbrahim ve ailesi hariç diğerleri 1940 yılında Kemalpaşa Yiğitler (Sofular) Köyüne nakil gitti.
- 22 Bugün Bayındır ilçesine bağlı idari birim (köy). 1320 nüfus sayımı için bakınız. Ülfet Onart Lise 2009 yılı Tübitak Tarih Araştırma Projesi. Danışman Öğretmen Necat Çetin.
- 23 Defter sayfa no:215.Soyadları: Sungur, lakapları“ Çelebiler /Osmanlar”.
- 24 Bu aile Tunus kökenlidir. Çünkü Gökyaka’daki yakın akrabaların “Tunuslular” denmektedir. Bakınız Torbalı Nüfus arşivi: Gökyaka Teke köy nüfus defteri, Hane No 3 “Tunusluoğlu Mustafa” ve Hane 31 “Tunusluoğlu Hafız Mehmet Efendi”.
- 25 1933 yılına kadar Torbalı’ya, ancak bugün Kemalpaşa ilçesine bağlı köy. 1321 nüfus defteri

- için bakınız. Dipnot: 31. 1530 yılına ait 116 Numaralı Anadolu Vilayeti Muhasebe Defterinde de aynı isimle adı geçmektedir. Köy derbent köyüdür. Mübahat S.Kütükoğlu, *XV ve XVI. Asırlarda İzmir Kazasının Sosyal ve İktisadi Yapısı*, İzmir Büyükşehir Kent Kitaplığı, İzmir, 2000, s.4,57,59,127,148,151,180,92,69,246 ve diğer muhtelif yerler.
- 26 Bugün Torbalı ilçesine bağlı idari birim (köy). 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:38. Karaot Köyü ile ilgili bir araştırma için bakınız: Necat Çetin, Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Karaot Köyü Araştırması, Büyük Torbalı Gazetesi.
- 27 Soyadları: Baykurt, Lakapları "İslamlar/ Halil Onbaşılar" . Aileden bazıları 1977 yılında Torbalı Korucuk köyüne nakil gitti. Aile Konya İlgin kökenlidir. (Mehmet Alkan anlatımı).
- 28 1328 " Balkan harbi".
- 29 Defter sayfa no:217. Soyadları: Şenkul-Yasakçı-Gürel-Gürer, lakapları "İsmailler/ Kahveciler", Güler ailesi 1976 yılında İzmir Bornova Pınarbaşı'na nakil gitti.
- 30 Soyadları: Dağlı, lakapları "Amca Mehmetler/Süleymanlar".
- 31 Defter sayfa no:217.Soyadları: Güler, lakapları" Amcalar".
- 32 Soyadları, Naldelen, lakapları "Nalbantlar".
- 33 Defter sayfa no:221.Soyadları: Uzadoğlu, lakapları "Mahmutlar". Aile "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 34 Kemalpaşa ilçesi. Bkz.: Sabri Süregevil, "*Kemalpaşa (Nif) ve Çevresinin Tarihi*" Kemalpaşa Kaymakamlığı Yayını, 2000.
- 35 Soyadları: Çetin, lakapları "Gacalar/ Hamza Aliler". Araştırmayı yapan kişi olarak benim ailemin kayıdır.
- 36 16/09/1333 "Askerde".
- 37 Defter sayfa no:223.Soyadları: Güç, lakapları " Gacalar/ Hamza Aliler". Aile "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 38 Bugün Torbalı ilçesine bağlı idari birim (köy). 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:23. Dağtekk Köyü ile ilgili bir araştırma için bakınız: Necat Çetin, Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Dağtekk Köyü Araştırması, *Büyük Torbalı Gazetesi*.
- 39 Soyadları: Karakan/Yiğit, lakapları "Ali Efeler".
- 40 Defter sayfa no:225.Soyadları: Keskin-Bakan, lakapları "Sinanlar", Bakan soyadlı aile 1963 yılında Korucuk Köyüne nakil gitti. Sayım tarihi:14.07.1321 (27 Temmuz 1905 Perşembe) .
- 41 Soyadları: Çelik, lakapları" Halil Ahmet Dayılar/ Kara İbrahimler". Aile 1944 yılında Bayındır Elifli'ye nakil gitti.
- 42 Defter sayfa no:227.Soyadları: Şeker, lakapları "Kara İbrahimler". Aile Konya İlgin kökenlidir. (Mehmet Alkan anlatımı)Aileden bazıları Kemalpaşa ilçesi Gökyaka Tekke Köyüne 1937 yılında nakil gitti.
- 43 1335 "Şehit".
- 44 Soyadları: Çoşkun-Yılmaz, lakapları "İslamlar/Şerifeler/Mestanlar", Aile Konya ılgin kökenlidir. (Mehmet Alkan anlatımı)Yılmaz ailesi 1975 yılında İzmir Kadriye mahallesine nakil gitti.
- 45 1331 "Çanakkale harbi".
- 46 1331 "Çanakkale harbi".
- 47 29/06/1331 "Sebdül-bahir- Kerevizdere".
- 48 Defter sayfa no:229.Soyadları: Aile soyadı kanunundan önce "Kapalı Kayıt" olduğu için soyadı yoktur.
- 49 Hane reisi Vesile 19.yy. sonu ve 20. Yy. başında bölgede hüküm süren Çakıcı Mehmet Efenin kardeşidir. Bu kişinin kızı Fatma köyde evlenmiştir.(Fatma'nın torunu Mehmet Alkan anlatımı).
- 50 Bugün Ödemiş'e ilçesine bağlı beldedir.
- 51 Defter sayfa no:231. Soyadları: Öner, lakapları" Koca Mehmetler/Kocaoğlanlar" Aileden bazıları 1950 yılında Torbalı Çapak Köyüne nakil gitti.
- 52 Soyadları: Kaynak, lakapları "Çallılar / Çallı Fatması". Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 53 Denizli'nin ilçesi. 19 yüzyılda Çal kazasından ilçemiz köylerine yoğun göç olmuştur. Etraf köylerde de Çal kökenli çok aile vardır.(Örnek: Çapak köyü, Hane:46-103/97, Dirmil (Korucuk) H.19, Fetrek H.88, Gökyaka Teke H. 39, Tepeköy H.7, Torbalı H. 4-10-41...).
- 54 Defter sayfa no:233. Soyadları: Öznal, Lakapları "Nalbantlar/Haniseler". Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.

- 55 Soyadları: Kabasakal-Özcan, lakapları" Çobanlar / Koca Ahmetler" Aileden (Özcan) bazıları 1978 yılında Torbalı Tepeköy mahallesine nakil gitti.
- 56 Bugün Tire ilçesine bağlı köy.
- 57 Bugün Torbalı ilçesine bağlı belde / mahalle. 1321 nüfus defteri için bkz.: Dipnot:36.
- 58 Defter Sayfa No:235. Soyadları: Limoncu, Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 59 Mutemelen Torbalı Dağkızılca Köyü olmalıdır. 1321 nüfus defteri için bakınız. Dipnot:22.
- 60 Soyadları: Mumcu, lakapları" Mumcular". Aileden bazıları 1966 yılında Torbalı Tepeköy mahallesine nakil gitti.
- 61 15/04/1331 " Çanakkale harbinde".
- 62 Defter Sayfa No:237. Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 63 Soyadları: Özdemir, lakapları" Gariplerin Yusuf". Aile 1947 yılında Korucuk köyüne nakil gitti
- 64 Defter sayfa no:239.Soyadları: Şensoy-Tütüncü, lakapları" Topallar / Durmuşlar". Aileden soyadı "Tütüncü" olanlar 1942 yılında Tire Yunus Emir Mahallesine nakil gitti.
- 65 Lakapları" Tosunlar". Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır. Tek erkek çocuk Çanakkale harbinde kalmıştır.
- 66 1331 " Anafartalar".
- 67 Defter Sayfa No:241.Soyadları: Karagöz-Dinçsoy, lakapları "Kara Mehmetler".
- 68 1328 "Balkan Harbi".
- 69 Soyadları: Tosun, lakapları "Tosunlar".
- 70 Defter sayfa no:243. Soyadları: DOĞAN, lakapları "Kırlı Hasanlar/Faydalar". Kırlı kelimesi genellikle Konya bölgesinden yıllar önce çalışmak için gelenlere verilen addır. Bu kişilerin çoğu burada evlenip kalmışlardır. Aileden bazıları 1952 yılında Bayındır Çırpıköy'e, bazıları 1975 yılında İzmir Eşrefpaşa'ya nakil gitti. Aile Seydişehir'de "Bıçakçılar" lakabını kullanmaktadır. Kaynak kişi: Aileden Fahrettin Doğan'dan alınan bilgi.
- 71 Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır. Tek erkek çocuk Çanakkale harbinde kalmıştır.
- 72 1332 "Çanakkale harbi".
- 73 Defter Sayfa No:245.Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 74 Soyadları: Kaptan. Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.
- 75 Soyadları: Cirit-Korkmaz, lakapları "Haliloğulları/Ceritler/Hafızlar".
- 76 Defter sayfa no:245. Lakapları "Eskiciler". Hane "Kapalı Kayıt" konumundadır.3 erkek çocuğu seferberlik döneminde askerden gelmemişlerdir.
- 77 1327 "Yemende".
- 78 02/02/1329 "Şehiden".
- 79 06/06/1332 "Askerde".
- 80 Bugün Bayındır ilçesine bağlı belde/ mahalle.

EK 2: 1321 Yılı Sonrası Nüfus Esas Defteri Özet Kayıtları

H. ¹	Adı	Sanatı	Baba adı	Doğum yeri	Doğ. Tarihi	Soyadı	Lakapları	Açıklama
45	Mısrılı Ahmet oğlu Mehmet ²	Rençber	Ahmet	Lofça	1287		Mısrılılar	Kapalı kayıt
46	Mehmet ³		Ahmet	Boyalık	1317	Polat	Abdi Alisi	Ermenek nakil geldi.
47	Yahya ⁴		Mehmet	Demirci	1926	Kesgin	Çoban Yahya	Manisa - Demirci nakil geldi. Kapalı Kayıt.
48	Hasan Necati ⁵		Halil	Cumalı	1932	Aslanoğlu	Kuleci Hasan	Kemalpaşa Cumalı nakil geldi.
49	Ali ⁶		Ahmet	Ermenek	1941	Güngörmez	Konyalı Ali	Ermenek nakil geldi.
50	Cennet		Mustafa	Denizli	1956	Tür		Denizli nakil geldi-gitti.
51	Ahmet ⁷		Ali	Boyalık	1950	Sarıyer	Çoban Ahmet	Ermenek nakil geldi.
52	İslam		Mehmet	Derbent	1932	Çıldırım	Konyalı Çoban İslam	Konya nakil geldi. Kapalı kayıt.

EK 2: Sonnot

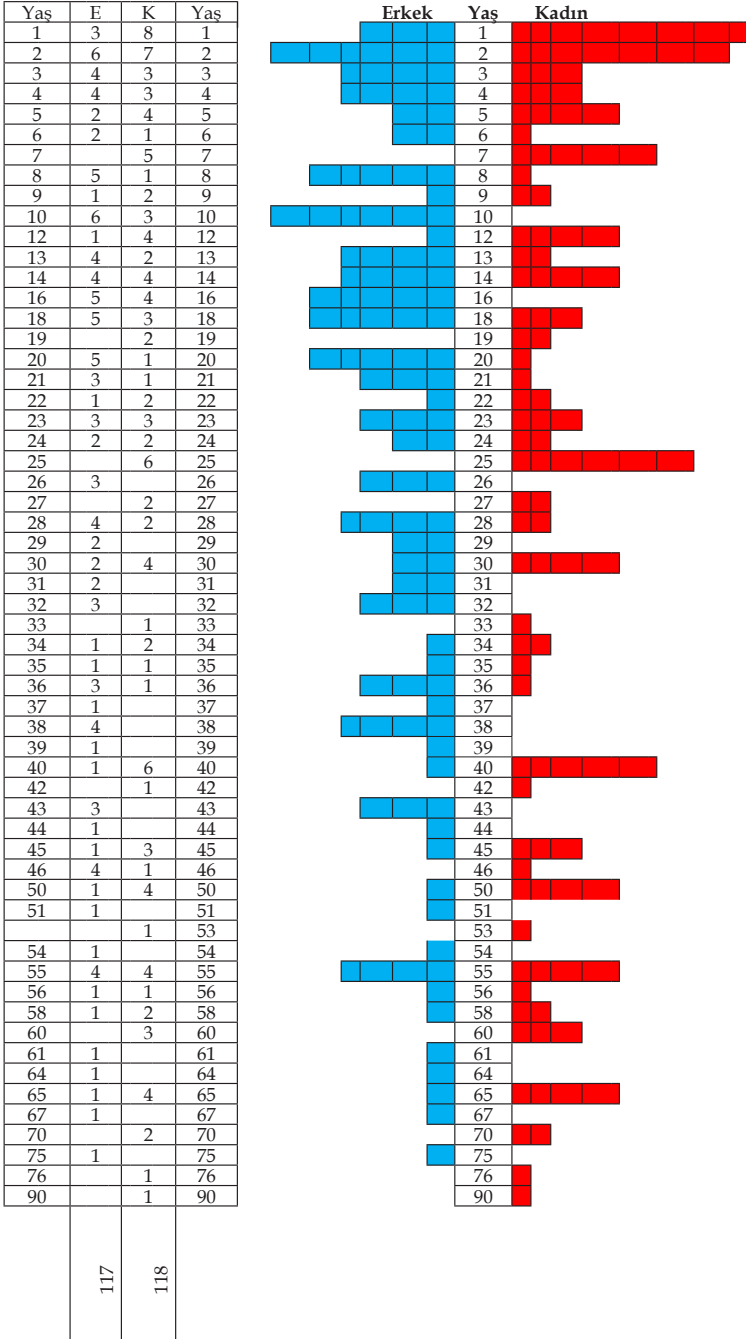
- 1 Hane no.
- 2 Nüfus esas defterine tescil yılı:1329.
- 3 Nüfus esas defterine tescil yılı:1945.
- 4 Nüfus esas defterine tescil yılı:1951.
- 5 Nüfus esas defterine tescil yılı:1974.
- 6 Nüfus esas defterine tescil yılı:1979.
- 7 Nüfus esas defterine tescil yılı:1980.

EK 2: Aile Reisinin Aile İçi Diğer Fertlere Yakınlığı

Toplam fert Sayısı	3	4	4	8	2	4	5	3	7	6	5	8	5	7	6	4	6	7	10	3	3	7
Biraderi Kerimesi																			1			
Biraderzadesi zevcesi															1				1			
Teyzesi																				1		
Biraderi zevcesi																			1			
Ninesi																			1			
Biraderzadesi															2			3				
Kayınvalidesi												1										
Hemşiresi						1											1					
Oğlu zevcesi				2							1											1
Hafidi				1																	1	1
Hafidesi																						1
Validesi			1		1	1			1							1			1			
Biraderi			1			1													1	1		
Beslemesi		1																				
Kerimesi		1						1	2	2		3	1	1			2		2			
Zevcesi	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Oğlu	1			3			3	2	2	2	2	2	2	4	1		2		1			2
Kendisi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hane No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

7	8	10	3	8	4	3	8	5	8	2	2	7	3	8	5	7	3	2	5	4	6	235
																						1
	3																					5
																						1
												1										2
																						1
	1																					6
																						1
																		1		1		4
		1							1							1						7
																						3
		1																				2
1							1				1	1									1	11
	1											1		1						1	1	9
																						1
4		2	2	2		1	1	2	1	1		1		1	2	2	1		2		1	41
1	1	1		1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1			1		1	36
	1	4		4	2		4	1	4			1	1	4	1	2	1				3	60
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	44
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	TOP

EK 3: Nüfus yaş grafiği

EK 4: 1321 Sayımında defterde yazılı olup Seferberlikte ve I.Dünya Savaşında Çeşitli Cephelerde Silah Altında Olup Askerde Kalanlar:

Hane	Adı	Babası	Doğum tarihi	Ailenin soyadı	Yer
4	Mehmet Ali	Mehmet	1298	Alkan	Balkan Savaşı
13	Mehmet Ali	Hüseyin	1305	Baykurt	Çanakkale Savaşı
19	Sarılar Aşiretinden Bekir*	Halil	1290	Çetin	Seferberlik
24	Hamit	İbrahim	1313	Şeker	Çanakkale Savaşı
25	İslam	Mustafa	1300	Coşkun	Çanakkale Savaşı
25	Halil	Mustafa	1301	Coşkun	Çanakkale Savaşı
25	Ahmet	Mustafa	1303	Coşkun	Çanakkale Savaşı
25	Hamit	Mustafa	1305	Coşkun	Çanakkale Savaşı
32	Necip	Mehmet	1303	Tosun	Çanakkale Savaşı
37	Hasan Ali	Salih	1292	Karagöz	Balkan savaşı
40	Osman	Abdullah	1311		Çanakkale Savaşı
44	Mustafa	Süleyman	1307		Yemen Savaşı
44	Hasan	Süleyman	1311		Çanakkale Savaşı
44	Mehmet	Süleyman	1305		Yemen Savaşı

Ormanköy Osmanlıca Mezartaşı Kitabeleri: (En eski mezarlık olan Koca Mezarlıktaki kitabeler kenar duvarı için sökülmüş ve zeytinlik haline getirilmiştir. Burada 1986 yılında üniversite öğrencisi iken “*Sene 1248 Traşoğlu İbrahim*” kitabesini okumuştum. Şuan yok edilmiş. Sadece Kadir mezarlığında bulunan birkaç kitabe verilebilmiştir.) *Sene 1237 . İstanbul’lu Hacızade Abdülkadir* (Rivayete göre bu kişi İstanbullu’dur. Köye gelmiş ve eskicilik(ayakkabı tamirciliği) yapmakta iken ölmüştür. Terekesi ile mezartaşı ve mezarlık duvarı yapılmış(Ali Demirci anlatımı). Bu yüzden köy girişindeki mezarlığa adına izafeten “*Kadir Mezarlığı*” denmektedir), *Sene 1202 Hasan oğlu Demirci Mehmet*, *Sene 1301 Osman oğlu Mehmet*, *Sene 1306 Deli Mehmet oğlu Deli Osman Ağa*.

EK 4: Sonnot

* Dedemin babasıdır.

EK 4: 1321 sayımında verilen bir nüfus tezkiresi*

The document is a population register (tezkire) from 1321. It features a decorative border and a central title in calligraphy: "Düvalimül Emmaninzele Kısım". Below the title are several tables with handwritten entries in Ottoman Turkish. The tables are organized into columns and rows, with some cells containing purple ink markings. The document is aged and shows signs of wear, including a large tear at the top center.

اسم و تسمی	بنی اسیر	رقم بنی اسیر	تاریخ تولد	نسل	مختصات	تاریخ تولد	تاریخ وفات

ایالت	کورد	سما	عالمیت	ولایت	مقام	عنا	عنا	عنا	عنا

اولاد اسم و شهرت و حال و صفتی محمد اولاد ... دولت علیات تاجری حاجر اولاد
اولاد خود که هرده عیالده اولاد بنی مشرف الشرفه کرمه انما کندی

EK 5: Sonnot

* Çengele karyesi hane 9/4, 1261 doğumlu Demirci oğlu Kara Mehmet validesi Ayşe Hanım. (Ahmet Demirci Aile Arşivi).

KAYNAKÇA

I. Arşiv Belgeleri

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA),

ML.CRD.d, 821

Başbakanlık Cumhuriyet, Arşivi (BCA),

BCA Tarih: 05.05.1937, S.12976, Fon Kodu: 30.11.1.0, Yer No: 112.11.7.

BCA, Tarih: 30.5.1933 S. 9603 Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 78.16.17.

BCA, Tarih: 28/12/1954 S. 27394 Dosya: Fon Kodu: 30.11.1.0 Yer No: 248.42..1.

Torbalı Nüfus Müdürlüğü Arşivi, Atik Defter C.1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,16,17.

166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri Hicri-937/ Miladi 1530, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığının Yayın No: 27 Defter-i Hakani Dizisi: II Ankara 1995.

II. Kitaplar Ve Makaleler

ACAROĞLU, M.Türker, *Bulgaristan'da Türkçe Yer Adları Kılavuzu*, Ankara, 2006.

AKBAYAR, Nuri, *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2003.

BİLGİ, Nejdet, "Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımı Hakkında", *Türk Yurdu*, C.19-20, Aralık 1999 Ocak.

ÇETİN, Necat, "Torbalı'nın Dağılan Köyü: Arıtış Köyü", *Büyük Torbalı Gazetesi*, 11 Ağustos 2006.

_____, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Eyerici Köyü Araştırması", *Torbalı Yankı Gazetesi*.

_____, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Karaot Köyü Araştırması", *Büyük Torbalı Gazetesi*. 25 Ocak 2004.

_____, "1530 Yılı Anadolu Muhasebe Defterine Göre Torbalı Çukurundaki Köyler", *Büyük Torbalı Gazetesi*, 14 Mart 2009.

_____, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Dağtekte Köyü Araştırması", *Büyük Torbalı Gazetesi*.12 Eylül 2006.

- _____, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Helvacı Köyü Araştırması", *Büyük Torbalı Gazetesi*, 16 Eylül 2006.
- _____, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Karakızlar Köyü Araştırması", *Büyük Torbalı Gazetesi*. 11 Ağustos 2006.
- _____, "Tarihi Demografisi ve Kitabeleri İle Korucuk (Dirmil) Köyü Araştırması", *Büyük Torbalı Gazetesi*.14-15 Temmuz 2006.
- _____, "Rumeli Pomak Muhacirlerinin Kurduğu (İskân Edildiği) Osmaniye (Kavakalan) Köyü (İzmir-Bayındır-Çınardibi) ve1904 Yılı Osmanlı Nüfus Sayımı", *Balkanlar Orada Kalanlar Oradan Gelenler*, Samsun Mübadele ve Balkan Türk Kültürü Araştırmaları Derneği, Aralık, 2010.
- GÖYÜNÇ, Nejat, "Hane deyimi hakkında", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi* 32, 1979.
- HALAÇOĞLU, Yusuf, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar.(1453-1650)*, C.2. Ankara. Türk Tarih Kurumu Yayınları. Ankara, 2009.
- KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı-1831*, T.C. Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü Yay., Ankara, 1943.
- KARPAT, Kemal, *Osmanlı Nüfusu (1830-1914)*, İstanbul, 2003.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *XV ve XVI. Asırlarda İzmir Kazasının Sosyal ve İktisadi Yapısı*, İzmir Büyükşehir Kent Kitaplığı, İzmir, 2000.
- McCARTHY, Justin, *Müslüman ve Azınlıklar*, Çev.:Bilge UMAR, İstanbul, 1998,
- SAKİN, Orhan, *Anadolu'da Türkmenler ve Yörükler*, İstanbul, 2006.
- SÜMER, Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler) , Tarihleri, Boy Teşkilatı, Destanları*, Ana Yay., İlavelerle 3. Baskı, İstanbul 1980.
- SÜRGEVİL, Sabri, *Kemalpaşa (Nif) ve Çevresinin Tarihi*, Kemalpaşa Kaymakamlığı Yayını, 2000.
- TUTSAK, Sadiye, *T.29 Mali 1307 (1891 Miladi) Yılı Aydın Vilayet Salnamesi Cilt 2*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Bitirme Tezi, İzmir,1988.
- TÜRKAY, Cevdet, *Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak Aşiret ve Cemaatler*, İşaret Yayınları, İstanbul, 2005.